Provincie Oost-Vlaanderen - Culturele Bibliotheek

M E D E D E L I N G E N

TIJDSCHRIFT VAN HEEMKRING OKEGEM

Redactieadres en verantwoordelijke uitgever : J. Van der Speeten,
Guldenboom, 9
9400 Ninove (Okegem)

Uitgegeven met de steun van het Stadsbestuur en van het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen.

Z E V E N D E J A A R G A N G 1 9 8 2 N R. 3

I N H O U D

- Overzicht van 50 jaar Davidsfondswerking blz. 88
- Historiek van de Vrije Openbare Bibliotheek blz. 119
- Toneelleven te Okegem blz. 132
- Informatie : - Kaatsterrein Amusanten in opspraak blz. 146
- Wat met het Stadsarchief ?

--oOo--

OVERZICHT VAN 50 JAAR DAVIDSFONDSWERKING

In deze bijdrage willen we een overzicht geven van een halve eeuw Davidsfondswerking in onze gemeente.
Vooraf dient opgemerkt dat de werking van de afdeling Okegem niet gelijkmatig verlopen is. Zoals het in elke vereniging gaat kende ook het Davidsfonds perioden van dynamiek en stabilisering.
We moeten die 50 jaar werking opdelen in drie perioden :

1) 1932-1940 ;
2) 1941-1961 ;
3) 1964-1982.

Zoals U al opgemerkt hebt, zijn er een paar jaren (1962-63) geweest waarin geen enkele activiteit heeft plaats gehad, zodat het hoofdbestuur de afdeling als niet meer bestaande beschouwde.
De documentatie waarover we heden beschikken willen we U overzichtelijk samengevat doorgeven en zonodig ook even toelichten. We hopen ook dat "de lezers die er bij betrokken waren" deze nog verder aanvullen.
Verder willen we nog volgende bedenking kwijt. Vijftig jaar mee in de bres staan voor sociaal-culturele belangen van onze mensen heeft onze afdeling jong en levendig gehouden. Talloze medewerkers hebben zich al die jaren onbaatzuchtig ingezet om de doelstellingen van het Davidsfonds te propageren en te verwezenlijken. We zijn er hen dankbaar voor en gaan er fier op dat het Davidsfonds Okegem zulk een bijdrage heeft kunnen leveren in de ontvoogding en de culturele verheffing van onze dorpsgemeenschap.

o

o o

Haast iedereen in Okegem kent het Davidsfonds ; sommigen alleen van naam, velen kwamen er mee in contact langs boekenuitgaven of op cultuurmanifestaties.

Het Davidsfonds, gesticht in 1875 en genoemd naar professor kanunnik Jan David, momenteel Vlaanderens grootste sociaal-culturele ledenvereniging die christelijk geïnspireerd is, strijdend Vlaams en sociaal gemotiveerd.
Werkzaam op een breed cultureel veld streeft het de ontwikkeling en de vorming van de Vlaamse mens na en zet het zich in voor de bevordering van de Vlaamse belangen.
Om zijn doel te bereiken wendt het Davidsfonds alle passende middelen aan o.m. :

- het uitgeven van literaire, vormende en geëngageerde werken, cartoens en grammofoonplaten ;
- het stichten en steunen van bibliotheken ;
- het organiseren van toneel, cabaret, kleinkunst, muzikale avonden, film en zoveel meer.

Met zeer velen staan ze achter deze opdracht : ongeveer 7 000 bestuursleden die het grootste deel van de meer dan 70 000 leden ieder jaar persoonlijk aanspreken, boeken bezorgen, ontmoeten op afdelingsactiviteiten. Een uniek vrijwilligerskorps dat zich tot alle bevolkingsgroepen richt.
Het Davidsfonds is ook een stevig gestructureerde organisatie met actieve gewestbesturen, gouwbesturen, een Nationaal Bestuur en een Raad van Beheer.
Het zwaartepunt van de hele organisatie ligt bij de plaatselijke afdelingen - er zijn er ± 700 in het Vlaamse land - die leden werven, het plaatselijk beleid voeren en autonoom hun programmatie opstellen.

§ Hoe begon het met de afdeling Okegem ?

Om de beginperiode op te roepen laten we de heer Richard De Schepper aan het woord, die zo vriendelijk was een verslagje op te maken over het verloop van de stichting van onze afdeling.

"In het laatste kwartaal van 't jaar '32 hebben de eerste besprekingen plaats gehad. Deze werden gevoerd tussen de heren Staf Van de Perre, Henri Broeckaert en Richard De Schepper. Dit gebeurde op straat na de hoogmis. Na een paar gedachtenwisselingen werd besloten nog enkele personen aan te spreken om deel uit te maken van het voorlopig bestuur. Dit waren Jules Asscherickx, Leon De Roeck en Jef Agneessens. Alle voornoemde heren waren bereid zo vlug mogelijk met een afdeling te starten. Het doel was in Okegem kulturele en vlaamse aktiviteiten tot de mensen brengen, dit alles buiten en boven politiek.
De eerste vergadering met het voorlopig bestuur had plaats in het klooster. Daar werden de voorlopige functies van het bestuur vastgelegd. Jules Asscherickx voorzitter, Staf Van de Perre secretaris en Richard De Schepper als penningmeester plus drie leden.
Daar ik in Denderhoutem ook bestuurslid was en wat ervaring had opgedaan werd ik belast met contact op te nemen met het hoofdbestuur in Leuven. We kregen spoedig een gunstig antwoord met het voorstel de officiële stichtingsvergadering zo vlug mogelijk in te richten. Op een zondagnamiddag om 16 uur had de eerste vergadering plaats, een 40 à 50 mensen waren opgekomen.
Het was een zekere heer De Graeve uit Gent die de eerste vergadering voorzat en het bestuur aan de vergadering meedeelde. Er werden 6 bestuursleden en 12 leden ingeschreven. Tegen Kerstmis waren er 28 in totaal.
Het verder verloop kan ik moeilijk weergeven daar ik op 29 december 1932 naar Aalst verhuisde en daar spoedig in het

bestuur van de afdeling Aalst opgenomen werd."

Richard De Schepper moet, niettegenstaande zijn gevorderde leeftijd (hij is momenteel 80 jaar oud) zich de stichting nog tamelijk goed herinneren.
In de briefwisseling met het Hoofdbestuur vonden we de nodige gegevens over de stichting en die stroken min of meer met bovenvermeld verslag.

Op 14 oktober 1932 richtte R. De Schepper volgend schrijven naar het hoofdbestuur te Leuven.

"Als oud-schrijver der Davidsfondsafdeling Denderhoutem wil ik Ued naar enkele inlichtingen vragen
... In Okegem zijn vele Davidsfondsleden aangesloten bij verschillende gemeenten. Graag zou ik hier een eigen afdeling stichten.
Hoe moeten we te werk gaan en tot wie moeten we ons wenden om op de stichtingsvergadering aan onze menschen het nut en de noodzakelijkheid van een eigen afdeling uit te leggen."

Vrij vlug (op 17 oktober) kwam hierop een antwoord :

"... Met dezelfde post schrijven wij aan onzen gewestelijken afgevaardigde, de heer R. De Graeve, en verzoeken hem zich met u in betrekking te stellen te stellen om de mogelijkheid van deze stichting te bespreken en zoo nodig alle nuttige inlichtingen en hulp te verschaffen ..."

De afgevaardige moet zich onmiddellijk naar Okegem begeven hebben om contact op te nemen met de aspirant-Davidsfondsers.
Op de eerste bladzijde van het kasboek van de afdeling Okegem staat vermeld dat de afdeling gesticht is "den 15^{en} November 1932" en dat het bestuur voor het jaar 32-33 als volgt is samengesteld : voorzitter : Germanus Van der Perre ;
ondervoozitter : Gustaaf Van de Perre ;
schrijver-schatbewaarder : Richard De Schepper ;
bestuursleden : Jules Asscherickx, Henri Broeckaert, Georges Vernaillen, Jozef Van der Meulen.

Het nieuw bestuur pakte de zaken onmiddellijk aan en gelastte haar schrijver (nu secretaris genoemd) aan het hoofdbestuur een vijftigtal lidkaarten te vragen om direct met de ledenwerving te kunnen starten.
Het beheer van het Davidsfonds antwoordde op 22 november dat deze kaarten alleen maar naar afdelingen gestuurd worden waarvan de stichting in orde is. Het vraagt ook of de nodige schikkingen getroffen zijn voor de stichting en verklaart dat dit statutair moet geschieden onder de leiding van de gewestelijke afgevaardigde.

Op Kerstdag van het jaar 1932 werd de afdeling Okegem dan officieel gesticht in aanwezigheid van R. De Graeve, afgevaardigde van het hoofdbestuur.
De aanvraag tot aanvaarding van een afdeling te Okegem d.d. 26 december 1932 werd door volgend bestuur ondertekend :

Voorzitter :	Germanus Van der Perre	bediende
Ondervoorzitter :	Gustaaf Van de Perre	bediende
Schrijver-schatbewaarder :	Jules Asscherickx	bediende
Bestuursleden :	Henri Broeckaert	bediende
	Jozef Van der Meulen	landbouwer
	Georges Vernaillen	bediende
	Valery Van der Speeten	bediende

Begin februari 1933 was de zaak rond te Leuven en was Okegem aanvaard als Davidsfondsafdeling en was ook aangesloten bij de Gouwbond Oost-Vlaanderen en de gewestbond Aalst, waarbij in die tijd een 30-tal afdelingen hoorden.

In het bestuur werd voorzitter Germanus Van der Perre al in 1937 opgevolgd door Henri Broeckaert die het voorzittersschap waarnam tot het jaar 1944.
De bestuursgroep werd regelmatig aangevuld met jonge krachten : Albert Baeyens, Kamiel Neuckermans, Firmin Buydens, Jules Servranckx, Albert Vernaillen, Albert Gies, Piet Vernaillen.

DAVIDSFONDS

Okegem ..., den: 21-1-33

Propagandadienst

Omschrijving..Okegem

VOORSTEL
tot aanvaarding van de nieuwe Afd...Okegem

Stichtingsvergadering(datum, uur, plaats) : Okegem 25-12-32 om 18 uur.

Voorzitter : Germanus Van de Perre
Spreker : Robert de Graeve
Opkomst : 220 personen

Ledenaantal voor het lopende jaar(1) : 60

Bestuur :

Voorzitter: Germanus Van de Perre Lopende, 7/1
Ondervoorzitter: Gustaaf Van de Perre Lopende, 7/1
Schrijver-Schatbewaarder: Julius Asscherickx, Lopende 7/1
Bestuursleden: Henri Broeckaert, Lopende 7/1
Valerie Van der Speeten, Lopende 7/1
Jozef Van der Cbeulen, handelaar, Lopende 7/1
Georges Vermeiren, Lopende 7/1

Asscherickx
G. Vermeiren
Jozef Van De Maele
Van der Speeten
G. Vandenbussche
Broeckaert

Aanmerkingen : Zie schrijven van 27-1-33

---

(1) Aantal nieuwe leden, waarvoor dus onmiddellijk boeken te zenden zijn.

De bestuursvergaderingen hebben waarschijnlijk het meest plaats gehad in de zaal "Katholieke Kring" waar ook de meeste activiteiten doorgingen.
Als we de verslagen mogen geloven (papier is geduldig) vergaderde het bestuur van het Davidsfonds minstens een vijftiental keer per jaar. Verder was een afgevaardigde van afdeling Okegem aanwezig op de jaarvergadering te Leuven, was het bestuur vertegenwoordigd op elke vergadering van de Gouwbond te Gent en van de gewestbond te Aalst.

Ledenbeweging van 1933 tot 1940.

Vooraf willen we stellen dat er in het Davidsfonds slechts één soort lidmaatschap bestaat in de strikte zin van het woord. De verplichting die deze soort verbintenis meebrengt - het betalen van een jaarlijkse bijdrage - en de rechten die ze geeft op velerlei voordelen.
Als eerste en meest kentekenend voordeel was het kosteloos ontvangen van de reeks volksboeken (lidmaatschap A genoemd). Als bijkomende voordelen, waarvan alleen de leden konden genieten, waren de inschrijvingen op de keurboeken, de jeugdboeken en de muziekuitgave, kortingen op de inkomgelden van de activiteiten, enz.
De jaarlijkse minimum bijdrage bedroeg in 1933 20 fr. waarvoor men dan in ruil een 5-tal volksboeken toekreeg.
Vanaf 1929 kon ieder lid ook intekenen op de keurreeks, en sinds 1930 was ook de jeugdreeks te verkrijgen. Verder kon ieder lid, mits een kleine toeslag, de volksboeken ingebonden krijgen.
Bij het nalezen van de ledenlijsten die van 1933 tot 1961 ingeschreven zijn in het kasboek, stellen we vast dat telkens twee leden-missionarissen vermeld staan. Het hoofdbestuur suggereerde aan elke afdeling één of meerdere Vlaamse missionarissen een boekenpakket te bezorgen, om aldus een hechte band met het vaderland te onderhouden.
De afdeling deelde het hoofdbestuur de naam, kloosterorde en

adres mee alsook de boeken die ze wou schenken. Deze boeken werden dan door de afdeling of door het hoofdbestuur (mits vergoeding) aan de missionaris gestuurd. Zo vinden we in de ledenlijsten regelmatig de namen van Eerw. Paters Van denhenden en Van Moerseke terug die missiewerk verrichtten in China en Congo. In 1936 kostte de verzending van boekenpakketten aan de twee missionarissen 74 fr. aan de afdeling.

De jaarverslagen opgestuurd aan het hoofdbestuur vermelden ieder jaar het aantal aangesloten leden. Zo noteerden we voor

1933 : 69 leden
1934 : 73 leden
1935 : 69 leden
1936 : 61 leden
1937 : 70 leden
1938 : 78 leden
1939 : 75 leden
1940 : 71 leden.

Over het ledenaantal van de eerste jaren van het bestaan meldt de heer Hove, gewestelijk afgevaardigde van het Hoofdbestuur, in een verslagje aan het hoofdbestuur (juni 1937) dat het op een hoog peil staat.

Plaatselijke culturele activiteiten.

We moeten vooraf zeggen dat het bestuur hoe beperkt in omvang het in de vooroorlogse periode ook geweest is, tal van activiteiten heeft georganiseerd.
Deze periode is vooral gekenmerkt door het organiseren van voordrachten, missiefilmen, goochelavonden, toneel- en muziekfeesten en Guldensporenvieringen.
We laten U nu zelf oordelen over de kwantiteit en de kwaliteit van de activiteiten.

1. Voordrachten : a) met "lichtbeelden"

Datum	Spreker	Titel
02.02.1934	E. P. Callewaert	Opvoeding van ons volk in de Wellevendheid.
07.03.1935	E. H. Schroons	Nooit meer oorlog.
31.03.1935	E. H. Waeyenberg	Oberammergau.
02.02.1936	E. H. Devis	Abessinië. Land en Volk.
31.10.1937	E. P. Cortvriendt	Leven en huishoudelijke doening van den Congolees.
03.12.1938	E. P. Jansens	Een verzoening die stof deed opjagen in de wereld (verzoening tussen communisme en nationaal socialisme).

b) geestelijke voordrachten in de kerk

november 1938	E. P. Callewaert E. P. Van Outrijke	
02.04.1939	E. P. Van Outrijve	Voor of tegen God.
03.12.1939	E. P. Janssens	Communisme.

2. Missiefilm + voordrachten.

26.03.1933		Bloedige missie van China.
11.03.1934	E. P. Decker	Pater Damiaan.
19.01.1936	E. H. Steyaert	

3. Muziek- en kleinkunstavonden.

08.10.1933	"Feeke" + R. Vertongen	Liederavond.
21.10.1934	Casteels	Goochelavond.
08.10.1936	Prof. De Brucq	Goochelavond.
03.04.1938	Antoon Viane	Passie-avond (Passie Christie van Cyriel Verschaeve).

Gode ter eere,
Vlaanderen ten bate...

DAVIDSFONDS O K E G E M.

L.S. !

Weer naderen die droeve winteravonden, die bijzonder den Zondag soms eindeloos lang schijnen.

Het Davidsfonds, zijn zending getrouw, gaat er weer af en toe, wat afwisseling in brengen. Wij gaan trachten, het aangename met het nuttige; het leerzame met het verdienstelijke te paren, en onze winterwerking inzetten op

ZONDAG 31 OKTOBER eerstkomende.

Dien dag, komt eerwaarde pater Cortvriendt, minderbroeder, een aanschouwelijke

VOORDRACHT HOUDEN

over het

LEVEN en de HUISHOUDELIJKE DOENING Van den

K O N G O L E E S.

De eerwaarde spreker zal ons in sappige en gemoedelijke taal, een trouw beeld trachten op te hangen van de LEVENSWIJZE der ZWARTEN, en hoe het er zooal in een Kongolees huishouden toe gaat. Een waarlijk belangrijke voordracht, die wij niet mogen missen !

Daar de opbrengst, algeheel aan de missie ten goede komt, durven wij tot allen, en in het bijzonder tot de Davidsfondsers en Missiebietjes, een dringenden oproep doen, om dien avond zoo talrijk mogelijk aanwezig te zijn.

Vlaanderen, uwe missies steunen, de besten onzer broeders een kleine geldelijke hulp bijbrengen, is dringenden plicht voor ieder !

oooooooooo

De voordracht gaat door in de Katholieke zaal, bij Emiel Beeyens, Rattenberg, en zal beginnen om 6 uur stipt.

Het inkomgeld werd vastgesteld op 2 fr. voor Davidsfondsleden
3 fr. voor niet leden.

Terzelfder wijzen wij erop, dat de Davidsfonds boekerij vanaf Zondag aanstaande 24 Oktober, heropend wordt. (In het Klooster)

Een groote voorraad nieuwe, degelijke boeken voor oud en jong, werden aangeschaft.

Davidsfondser, leest enkel goede boeken en dagbladen !

Het Bestuur.

4. Toneelfeesten.

De Davidsfonds afdeling heeft van in de beginperiode deze activiteit laten uitgroeien tot de topgebeurtenis van het jaar. Ze had ook vele troeven in de hand om de toneelfeesten die telkens rond Kerstmis doorgingen te doen slagen. Vooreerst kon ze ieder jaar beschikken over een kindertoneelstuk dat door haar ondervoorzitter Gustaaf Van de Perre geschreven werd. (1)
Verder had de groep een bekwaam regisseur in de persoon van haar voorzitter Henri Broeckaert die de leiding had over de kindertoneelgroep van het Davidsfonds. Ook werd de toneelgroep gerugsteund door de bestuursleden en een paar onderwijzeressen van Okegem.
Op 25 en 26 december 1932 startte de reeks van kindertoneeltjes met "Krullebol" een sprookjesspel. Tussen de bedrijven werden mooie kerstliederen gezongen en kerstgedichten voorgedragen.
Het jaar daarop op 24 en 25 december 1933 werd "Kapoen" voor het voetlicht gebracht. Om de avond rond te maken werd nog een Hongaarse Reidans afgewerkt.
De reeks werd verder gezet met de opvoering van "Josken en Marieken", een vroom legendenspel, op 25 en 26 december 1934.
Vervolgens vertolkte de toneelgroep van het Davidsfonds op 25 december 1935 het kerstspel "Hoe een boze begeerte verliep".
Wat precies met Kerstmis 1936 opgevoerd werd, staat niet te lezen in het jaarverslag. Wel vermeld de opsteller hiervan dat er een toneel- en muziekfeest heeft plaatsgehad.
In 1937 vierde Davidsfonds Okegem zijn vijfjarig bestaan en voor die gelegenheid werd met Kerstmis een opvoering gegeven van "Hoe Krullebol door Kleuden werd gevangen en door Kapoen verlost" een toneelparade bewerkt door Gustaaf Van de Perre.
Om de kroon op het werk te zetten werd dan met Kerstmis 1938 een groot "kunstfeest" aan de leden en belangstellenden aangeboden. Het grootste gedeelte van de avond werd in beslag genomen door de opvoering van "Een simpel kruisje" een vroom

---

(1) Rudolf van de Perre : Gustaaf Van de Perre als toneelschrijver. Mededelingen jg. 1977, blz. 63-72.

en vrolijk kinderspel. De avond werd afgerond met het kerstspel "De Kerstmis van de twee Clowntjes".

Op die wijze heeft het Davidsfonds Okegem mooi werk verricht en een zevental jaren onze mensen een sfeervolle Kerstviering en stemming bezorgd. Men verlieze niet uit het oog dat Kerstmis op onze parochie niet zo gevierd werd als heden ten dage.

5. Guldensporenfeesten.

Deze feesten werden speciaal gepropageerd door het Davidsfonds en werden beschouwd als Vlaams-actief optreden. Davidsfonds Okegem herdacht deze Vlaamse hoogdag op haar manier door :

- het aanplakken van 11 juli-plakbrieven ;
- het organiseren van een speciaal 11-julifeest ter gelegenheid van de viering van haar eerste lustrum.
  Na het bijwonen van de Hoogmis was een uitstap in de gemeente voorzien (met bezoek aan een paar cafés).
  In de namiddag kreeg iedereen de kans aan de "monsterbolling" deel te nemen die met meer dan 100 fr. prijzen werd begiftigd. Het feestje werd opgeluisterd door Vlaamse strijd- en kunstliederen door twee pic-ups gespeeld.

6. Bibliotheek.

De afdeling Okegem beschikte van bij haar stichting over een eigen openbare bibliotheek, opengehouden door de gediplomeerde bibliothecaris Gustaaf Van de Perre. Hierover meer in de bijdrage "Bibliotheek te Okegem".

We willen de eerste periode van het Davidsfonds te Okegem afsluiten met een schrijven van het hoofdbestuur aan voorzitter H. Broeckaert d.d. 18 februari 1938 :

"Uit het verslag van de gewestelijke afgevaardigde van het hoofdbestuur blijkt dat het Davidsfonds van Okegem zich heeft opgewerkt tot een invloedrijke vereniging zowel door zijn plaatselijke werkzaamheid als door zijn ledencijfer.

het is ons werkelijk een genoegen u en uw bestuursleden met dien toestand eens van harte proficiat te kunnen wenschen. Wij weten immers dat het de vrucht is van veel toewijding en een aanhoudende bedrijvigheid.
Wij hopen dat de omstandigheden steeds even gunstig mogen blijven. Dan zal uw afdeling ook steeds even nuttig werk kunnen verrichten voor het katholieke Vlaamsche Volk."

Als illustratie bij de laatste zin van de brief past het misschien even aandacht te hebben voor de hoofding van de "strooibriefjes" die rondgedeeld werden in het dorp als aankondiging van een activiteit.

Davidsfonds Okegem God ter ere, Vlaanderen ten bate

DAVIDSFONDS
OKEGEM

Gode ter eere, Vlaanderen ten bate!

Wie aangenaam en uitermate gezellig **Kerstavond** wil overbrengen, zal aanwezig zijn op het

Schitterend Kerstfeest

dat dan ten bate onzer Openbare Boekerij (gevestigd in het klooster) zal gegeven worden in de katholieke zaal, bij **EM. BAEYENS**, Rattenberg, te 5 ure stipt.

Voor hoofdschotel zal worden gegeven :

een uiterst verzorgde opvoering van

"KRULLEBOL,"

Een sprookjes-zangspel voor kinderen door

GUSTAAF VANDE PERRE.

Dit stukje speelt te Okegem in het Phenix- of Venningenbosch en werd reeds heel Vlaanderen door met den meesten bijval opgevoerd.

Ziehier de er in optredende personen :

De proloog of voorlezer,
Krullebol,
De Heks,
Sterke Pier, de Reus,
Slimbroeck, de oude en wijze kabouter, met zijn zeven kabouter-zoontjes,
Herderkens,
Twee engelen.

Daarnaast komen nog een keuze der schoonste kerstmelodiën, liederen en deklamaties

Maar dit is nog niet alles!

Op denzelfden avond komt ook de heer **Rob. De Graeve**, naar hier, om ons te spreken over **Werking en doel van het Davidsfonds.**

Het Davidsfonds is voorzeker de schoonste en machtigste vereeniging voor volksontwikkeling ooit op Vlaamschen bodem gegroeid.

In onze gemeente zijn reeds tientallen leden aangesloten, verspreid over verschillige vreemde afdeelingen.

We zullen pogen die leden in een plaatselijke afdeeling te groepeeren en er een deel nieuwe aan te werven.

De inkomprijzen werden vastgesteld op :

1· rang genummerd 4 fr. — 2· rang 2,50 fr.

N. B. — **Op TWEEDE KERSTDAG,** zelfde uur, zal nog een **tweede opvoering** gegeven worden voor de kinderen. Algemeene inkomprijs : **1 fr.**

Ouders stuur er uwe kleuters op 2e Kerstdag heen!

NAMENS HET DAVIDSFONDS :

De Voorzitter : **Germanus Van der Perre.**

Drukk. R. Luysterman-Lemaire, Ninove

DAVIDSFONDS - Okegem

Gode ter eere, Vlaanderen ten ba

Beste Davidsfondser,
Geachte Lezers,

Deze onder U die verleden jaar ons eerste Kerstmisfeest bijgewoond hebben, zullen er later nog dikwijls met genoegen aan gedacht hebben.

We zijn dan ook overtuigd dat geen enkele hunner zal ontbreken op ons aanstaande

KERSTFEEST

te geven in de Zaal bij **EM. BAEYENS**, Rattenberg, op

Zondag 24 December 1933 en op Kerstdag

telkens te 5 ure.

Want dit Kerstfeest zal voor dat van verleden jaar niet moeten onderdoen, integendeel !

Het zal voornamelijk bestaan uit :

I. — Een verzorgde opvoering van

"KAPOEN"

een sprookjesspel voor kinderen in drie deelen door GUSTAAF VANDE PERRE.

"**Kapoen**" is een tegenhanger van « Krullebol.

"**Kapoen**" is omvangrijker, meer bewogen, levendiger en uitbundiger dan zijn tegenhanger « Krullebol ».

Ziehier de erin optredende personen :

Kapoen, een herdersknaap ;
Sire Koensaert, koning der Kabouters uit het Triepenbosch ;
Kabouters ;
Kleudden-met-zijn-keten, uit het Kipsteekbosch ;
Een Roover ;
Duivelkens ;
Majestoso, Hoogvorst van alle Kabouters ;
Hazevlug, de boodschapper van Majestoso ;
Alvinnekens ;
Janneken-uit-de-maan.

Schrijver behield thans de eerste opvoering van zijn werk voor aan onze Davidsfondsafdeeling.

II. — Daarna volgt een prachtige **Hongaarsche Reidans.**

III. — Een keuze uit onze schoonste **Kerstliederen** en **Beelden.**

DE PRIJZEN DER PLAATSEN WERDEN BEPAALD OP :

2 fr. voor Davidsfondsleden en gezin. — 4 fr. voor niet-leden.

De ouders gelieven er op te waken dat hunne kinderen zich niet al te rumoerig gedragen !!

HET BESTUUR.

WORDT LID VAN HET DAVIDSFONDS.

Op Lichtmis, 2 Februari aanstaande, komt **Pater Callewaer** Vlaanderens grootste voordrachtgever naar Okegem. —— Onthoudt het !

Drukk R. Luysterman-Lemaire, Koepoortstraat, 10, Ninove.

§ Periode 1940-1961.

In deze periode is de plaatselijke davidsfondswerking bijlange niet meer zo groot als in de voorgaande periode. Verschillende redenen zijn hiervoor te vinden.

Vooreerst hadden we de periode van de mobilisatie van 1939 waarbij heel wat bestuursleden onder de wapens geroepen werden. Nadien hebben de oorlogsomstandigheden het organiseren van activiteiten lam gelegd.
Het hoofdbestuur maakt zich in een schrijven van 23 augustus 1940 bezorgd over de passiviteit van het Davidsfonds Okegem.

1. Het bestuur onderging tijdens deze periode enkele wijzigingen :

   - in 1944 werd Gustaaf Van de Perre (° 1905) voorzitter van de afdeling en bleef dit tot aan zijn dood in 1958.
   - in de vijftiger jaren werd de bestuursploeg aangevuld met O. Van der Elst en J. Van der Speeten.
   - de hoofdfiguur van deze periode blijft evenwel Jules Asscherickx, van wie men mag zeggen dat hij de Davids-fondsafdeling gedurende 30 jaar in stand heeft gehouden. Hij was de spil van de afdeling als secretaris-penningmeester, hij wierf leden aan, bezorgde de boeken, was op de jaar-vergaderingen van de gouw- en gewestbond, hield zelfs de bestuursvergaderingen ten zijnen huize.

2. Ledenaantal :

Merkwaardig is het verloop van het ledenaantal tijdens de oorlogsjaren : 1940 : 71 leden ;
1942 : 67 leden ;
1943 : 83 leden ;
1944 : 86 leden ;
1945 : 78 leden.

Vanaf 1946 zien we het aantal geleidelijk dalen om dan in 1961 te eindigen met 27 leden.
We hebben ook iets merkwaardigs kunnen vaststellen bij het

nalezen van de ledenlijsten. De leden van de vooroorlogse periode en de oorlogsjaren waren meestal personen van de strekking "katholieke partij". Vanaf de jaren 1946 zien we een verschuiving gebeuren naar de andere "kant" zoals men dat in Okegem zegt. Waarschijnlijk zijn de naoorlogse politieke omstandigheden hiervan de oorzaak.

3. Culturele activiteiten.

De jaarverslagen opgemaakt tijdens de oorlogsjaren geven een reden op van het ontbreken van activiteiten : de afdeling beschikt niet meer over een zaal waarin werkzaamheden kunnen doorgaan.

Als na-oorlogsactiviteiten konden we uit de jaarverslagen (die slechts opgemaakt werden tot 1952) alleen het volgende puren :

- jaarlijks werden twee missen opgedragen voor de afgestorven leden ;
- in 1948 werden Boerenkrijgmapjes verkocht ;
- op 7 maart 1954 voerden de leerlingen van het Sint-Jozefscollege uit Aalst de kinderoperette van Gustaaf Van de Perre "Van twee schamele kinderen" op in de zaal L. Van Holsbeek.

4. Teloorgang.

Na de dood van haar voorzitter Gustaaf Van de Perre in 1958 kwam de teloorgang van Davidsfonds Okegem in een stroomversnelling.
Naar mijn mening werd er geen opvolger aangeduid en heeft Jules Asscherickx met enkele bestuursleden verder de zaak waargenomen.
Daar hij sedert 1952 als schepen van de gemeente fungeerde slorpte deze functie zijn vrije tijd volledig op.
Tot 1961 heeft hij de ledenwerving vervuld. Waarschijnlijk zeer tot zijn spijt, kreeg hij begin 1964 van het hoofdbestuur volgend schrijven :

"Wij moeten besluiten dat U het onmogelijk acht de plaatselijke Davidsfondsafdeling in uw gemeente nog langer in stand te houden, des te meer omdat sedert 1961 geen leden meer aangegeven werden. Ten aanzien van deze toestand heeft het Dagelijks Bestuur geoordeeld ze te moeten ontbinden.
Wij danken U voor de vele diensten die U gedurende ongeveer 30 jaar aan afdeling Okegem en meteen aan onze vereniging over het algemeen bewezen hebt."

Terugblikkend op deze periode kan men stellen dat na de, zeker wat de ledenwerving betreft, succesvolle jaren 40 tot 52, de werking totaal verzwakte.
Het dalend ledenaantal, de schaarse programmatie, het niet meer binnensturen van jaarverslagen, het zijn symptomen van de "verenigingsziekte" waaraan de afdeling leed. Peilend naar de oorzaak hiervan kan men misschien de nasleep van de oorlog inroepen ; anderzijds kan men ook zeggen dat de bestuursleden, met uitzondering van Jules Asscherickx hun taak niet "ter harte" namen.

§ Periode 1964-1982.

Opnieuw gestart ...

In de loop van het jaar 1964 kregen de inwoners van Okegem een briefje in de bus gestopt dat ondertekend was door Jozef Wauters, een actief lid van de afdeling Pamel die zich te Okegem was komen vestigen.
Hierin berichtte hij de bevolking dat enkele jonge mensen wouden proberen wat nieuw leven in de Davidsfonds-afdeling te brengen.
Daar het echter moeilijk was om in een kleine gemeente als Okegem aan intense kulturele werking te doen zou de afdeling samenwerken met de afdeling Ninove.
In de "Denderklok" van 28 november 1964, een speciaal Davidsfondsnummer, vonden we volgende passus over Okegem :

"De davidsfonds-afdeling Okegem komt weer tot bloei. Na de nieuwe start bij het begin van het jaar, onder impuls van het verjongde bestuur uit Ninove wordt in de zaal van het klooster voor zondag 29 november te 19.30 een Ernest Claes-avond ingericht."

Davidsfonds-Okegem was dus opnieuw gestart en de Ernest-Claes avond was de aanloop tot een hele reeks activiteiten die de volgende jaren zouden doorgaan.
In de eerste helft van het jaar 1965 werden er een kontact-vergadering gehouden waarin met een groep geïnteresseerden van gedachten gewisseld werd en de toestand onderzocht om met een eigen afdeling te starten.
Op die kontactvergaderingen waren aanwezig : Eerw. Heer Pastoor Houtman, de heer Selleslagh, hoofdbestuurslid, Paul Cieters, bestuurslid afdeling Ninove, Raymond Bliki, Jan De Deyn, Theo De Roeck, Yolande Pauwels, Willy Rombaut, Van de Perre Agnes, Van der Speeten Jozef, Roger Van Eeckhoud, Van Eeckhout Freddy, Van Laeren Mia, Vernaillen Henri en Wauters Jozef.

Op de volgende vergadering werden de taken van het nieuwe bestuur verdeeld en werd het programma voor het werkjaar 1965-1966 vastgelegd.

Het bestuur werd als volgt samengesteld :

Proost	:	E. H. Houtman
Voorzitter	:	Jozef Wauters
Secretaris	:	Roger Van Eeckhout
Schatbewaarster	:	Agnes Van de Perre
Bestuursleden	:	Maria Van Laeren
		Yolande Pauwels
		Jan De Deyn
		Freddy Van Eeckhout
		Jozef Van der Speeten
		Theo De Roeck
		Henri Vernaillen
		Raymond Bliki
		Frans Van der Speeten
		Urbain Van der Spiegel

In het bestuur kreeg iedereen een specifieke taak toebedeeld : een groep zou zorgen voor de publiciteit en propaganda, een andere groep nam de ledenwerving op zich, terwijl een derde groep instond voor de organisatie van de bibliotheek en toneelopvoeringen.

In de loop van de volgende jaren is het bestuur meermaals gewijzigd : er was een tijd van komen en gaan van bestuursleden.

Zo werd Jan De Deyn in 1968 voorzitter van de afdeling en oefende die functie uit tot 1975. Hij werd opgevolgd door Jozef Van der Speeten die het voorzitterschap waarnam tot 1980. Als huidige voorzitter fungeert André De Dobbeleer. De functie van secretaris werd van 1968 tot 1974 waargenomen door Mia Van Laeren, die ook secretaresse van de gewestbond was. Ze werd opgevolgd door Georges Becqué en vanaf 1976 nam Eddy Deville de taak van secretaris op zich.

Momenteel is Mevr. Meert-De Clerck Frieda de secretaresse van de afdeling.
Ook de penningmeesterschap werd al door een paar personen waargenomen. Heden ten dage beheert Georges Becqué de financiën.

Wat het ledenaantal voor deze periode betreft moeten we bekennen dat de hoge cijfers van de vooroorlogse periode nooit meer bereikt zijn. Vanaf de zeventiger jaren werd zelfs de piek van 50 niet meer gehaald.

Culturele activiteiten. Waar vroeger de nadruk lag op cultuurverspreiding en volksverheffing liggen de accenten vanaf de jaren 1960 meer op het vormingswerk = samen denken en vrij-uit spreken over eigentijdse problemen.
Programmeren is dan ook een zeer belangrijke opgave geweest voor de jonge bestuursploeg. In elk jaarprogramma vinden we naast enkele vaste projecten een reeks activiteiten die rechtstreeks inspelen op de actualiteit.
Voor het werkjaar 1965-1966 werd aan de inwoners een gedrukte folder bezorgd waarop de geplande activiteiten vermeld stonden. Die aangekondigde activiteiten zijn vaste winterprogrammapunten geworden voor de volgende jaren.

1. Boeken- en kunsttentoonstellingen.

Een schuchtere poging op 5 december 1965 luidde de reeks in. In 1982 wordt ze voor de zestiende maal georganiseerd en zijn de boeken nog slechts een onderdeel van een groots opgevatte geschenkenbeurs.
De eerste boekenbeurzen werden rond het Sint-Niklaasfeest ingericht en duurden slechts één dag. Toch was het vooral de zondagnamiddag in de Kloosterzaal een mierennest, waarbij

de volkstoeloop ten top gedreven werd.
Hoeveel honderden boeken op die wijze de weg vonden naar de boekenkast in de huiskamer is moeilijk na te cijferen.
Vervolgens werd in 1969 de boekenbeurs aangevuld met een platenbeurs.
Vanaf 1971 kregen de tentoonstellingen pas hun volle zwier, naast boeken en platen waren nu ook kunstwerken van de partij.
Volgende kunstenaars hebben tijdens de boekenbeurzen, later omgedoopt tot geschenkenbeurs, hun werken tentoongesteld :

- Jerome Evenepoel (schilderijen) ;
- E. P. Juliaan De Busschere (grafiek en tekeningen) ;
- Bert Van den Broeck (houtsnijwerk) ;
- Karel Vernaillen (schilderijen) ;
- Lucienne Raes (keramiek) ;
- Firmin De Boitselier (beeldhouwwerk) ;
- Liane Van Snickt (sierkunst) ;
- Christiane Vernaillen (schilderijen) ;
- Corneel Stockx (schilderijen) ;
- Roland De Winter (etsen en tekeningen) ;
- Lieve Van der Weeën (bloemen op fluweel en tekeningen) ;
- Magda De Cooman (keramiek - grafiek) ;
- Etienne Le Compte (schilderijen) ;
- De Meester-Schoukens (brandglas) ;
- Fernand Van Lierde (etsen - litho's - schilderijen) ;
- Willem Geeroms (houtsnijwerk) ;
- Marcel Creytens (schilderijen) ;
- Frans De Schepper (pentekingen).

Volledigheidshalve moeten we ook vermelden dat naast de kunstenaars ook andere groepen en firma's vertegenwoordigd waren op de boekenbeurzen om hun "produkten" voor te stellen

aan het belangstellende publiek, o.a.

Afrikaanse kunst, kunst in koper- en smeedwerk, archief-stukken en oude foto's van Heemkring Okegem, hobbywerken, vlecht- en rietwerk, aardewerk, speelgoed, exotische kunst, gebruiksartikelen in rotan en riet, postzegels, tin en porselein.

In de rand van dit gebeuren konden bezoekers bij de plechtige openstelling van de beurzen genieten van een paar stijlvolle artistieke prestaties. Zo was er een vocaal optreden van het Halleluia-koor en van het knapenkoor van het Sint-Jozefscollege, een instrumentaal optreden van het blokfuitengroep "De Spele-man".

2. Voordracht-, gespreks- en informatieavonden.

De voordrachtavonden van weleer ruimden plaats voor gespreks- en vormingsavonden over uiteenlopende onderwerpen.:
Kwamen o.m. aan bod :

Datum	Spreker	Onderwerp
02.02.1966	L. De Lentdecker	De Brusselse onderwereld.
12.07.1966		Probleem Leuven.
30.09.1966	Z.E.H. Luysterman	De leek en de kerk.
20.01.1967		Zuid-Afrika.
15.02.1968	L. De Lentdecker	Moordenaars zijn vedetten.
13.12.1968	Th. Croonenberghs	Beschuldigde sta op.
01.02.1969		Zuid-Afrika.
26.11.1971	J.P. Duchatelet	Wat met ons leefmilieu.
03.12.1971		Drugs.
22.02.1980	L. Pevenage	Spraakstoornissen.
02.10.1980	A. Pien	Weersvoorspellingen.

3. Kleinkunst- en muziekavonden.

29.11.1964	Ernest Claesavond	Trio Van Attenhoven & A. Preud'homme.
19.03.1967	Passie-avond	
12.02.1967	Zangavond	Willem De Meyer.
27.03.1982	Jazz-avond	The Yellow City Band.

4. Ontspanningsreizen - voet- en fietstochten.

In de zestiger jaren waren de busreizen in en kon het Davids-fonds ieder jaar met een goed gevulde car op uitstap.
Vanaf de zeventiger jaren gaan andere groeperingen die taak overnemen.
Toch blijven die ééndagse reizen in het geheugen bewaard.
Velen zullen zich de leerrijke en ontspannende reizen her-inneren : Monchau, de valleien van Maas en Molignée, Herve en de Voerstreek, de vallei van de Vironne en Chimay, Ronquières.

Ook richtte het Davidsfonds wandel- en fietstochten in.
In 1980 werd gestart met de verkenning van Groot-Ninove per fiets. Aan de overtalrijke groep deelnemers werd dan telkens een "vieruurtje" (belegde boterhammen met geuze) aangeboden, zodat de moeheid vlug vergeten was.

5. Toneelavonden.

Als culturele organisatie heeft het Davidsfonds-Okegem op toneelgebied een ruime bijdrage geleverd.
Het besloot medio 1965 om zelf met een toneelgroep te starten en recruteerde haar medewerkers uit de bestuursploeg en vulde de groep aan met enkele jonge mannen die graag op de planken zouden staan of die reeds hun sporen verdiend hadden.
Met een sterke wil om op toneelgebied iets te presteren werd

begonnen aan de repetities van "Baas Best en Sint-Antonius", waarvan de opvoering doorging in de Kloosterzaal op 12 december 1965.
Aangemoedigd door het succes werd in 1966 het drama "Schip in nood" opgevoerd. De toneelgroep "Ockeghemghesellen" raakte zelfs buiten de dorpsgrenzen bekend en werd uitgenodigd om te Iddergem, te Neigem en te Outer een toneelopvoering te geven.
Na viermaal uitsluitend "herentoneel" gespeeld te hebben groeide de idee om gemengd te spelen, doch het probleem stelde zich waar men de vrouwelijke spelers zou vinden. "Broertje wordt gevaarlijk" was het eerste stuk met gemengde bezetting. De repetities verliepen in de beste stemming en de opvoering was ontegensprekelijk een meevaller.
Het toneelseizoen 1969-70 evolueerde in gunstige zin, want het te kort aan actrices werd telkens aangevuld door nieuwe krachten die hun stempel zouden drukken op de toneelgroep dank zij hun bijzonder talent. We beleefden heel wat genoegen aan de opvoeringen van "De Bungalow", "Een baby van 1 000 weken" en "Romance rond artikel 17".
Met "Huwelijksreis zonder man" brachten de "Ockeghemgesellen" een opvoering die in haar geheel konden bekoren. Twee opvoeringen gebracht voor een bomvolle zaal, getuigden van haar levenskracht.
Werd er gespeeld in de Kloosterzaal, een zaal ver van ideaal voor toneel ingesteld en niet in het minst voor het publiek, toch bracht de toneelgroep geen "patronagetoneel".
Het is trouwens vooral de bedoeling geweest van de toneelgroep : spelen voor eigen ontspanning maar ook iets op de planken brengen dat kon genoten worden door iedereen. Vertoningen voor de doorsnee-toneelkijker die eens een avondje wil doorbrengen met een gulle lach, dank zij het talent van eigen bodem.
Intussen waren Henri Chiau en Willy Kestens de vaste decorbouwers geworden en zorgden telkens voor een fraaie afwerking van het geheel, ondanks de schaarse middelen en ruimte waar-

over men beschikte.
Een toneelgroep leeft niet alleen van acteurs en actrices. Er komt nog meer bijkijken dan het aanleren van een rol. We moeten dan ook speciaal de "technische ploeg" vermelden, die er voor zorgde dat alles prima verliep : de regisseur, de decorbouwers, zij die zorgden voor belichting en geluid, de opgevers of de "souffleurs", zelfs de grimeur mag niet vergeten worden.
Ondanks alle traditionele moeilijkheden welke een liefhebbers-toneelgroep moet trotseren, kon men in 1974 het tienjarig bestaan vieren van de "Ockeghemgesellen". Na de opvoering van "De ooievaar vergist zich" werd dit heugelijk feit gevierd. Alle oud-speelsters en spelers waren van de partij en die avond werden heel wat herinneringen opgehaald. Het volgend seizoen kondigde zich beloftevol aan : nieuwe kandidaten meldden zich aan en het waren de vrouwelijke elementen die het meest gewaardeerd werden om reden dat deze nooit lang bij de groep bleven, dit vooral wegens familiale omstandigheden. De toneelgroep speelde dan nog "De avond van de 7de juli", "In het vrolijke weerhaantje" en "Even voorstellen : ik ben uw dochter", en stopte in 1978 met het geven van toneel-voorstellingen.
Vooraleer het hoofdstuk "toneel" af te sluiten nog graag deze bemerkingen.

- Alle opvoeringen van de toneelgroep zijn in de Klooster-zaal doorgegaan. In de beginperiode (1965-1970) beschikte deze zaal over een vast podium. Pastoor J. Houtman liet echter deze toneelruimte wegnemen zodat de toneelbond van dan af zelf moest zorgen voor een wegneembaar podium. Dit kon alleen maar enkele dagen vóór de opvoering opgesteld worden. Dit euvel was dan ook één van de oorzaken waarom in 1978 gestopt werd met toneelopvoeringen.

- Als we de lijst van de toneelopvoeringen in de periode 1965-1977 overlopen komen we onwillekeurig tot enkele markante vaststellingen. Vooreerst komen we onder de indruk van de werkkracht van zoveel toneelliefhebbers : vrouwen en

mannen die heel wat van hun kostbare vrije tijd besteed hebben aan de ons zo dierbare toneelkunst.
Zelfs in moeilijke omstandigheden werd steeds met enorm veel inzet geijverd voor het welslagen van herhalingen en opvoeringen. We mochten ons telkens verheugen in een talrijke opkomst van een trouw publiek bij de opvoeringen. Die waardering voor ons werk was telkens een stimulans voor het verder beoefenen van de toneelkunst te Okegem.
Langs deze weg brengen we hulde en dank aan al diegenen die bijgedragen hebben tot de groei en bloei van de toneelgroep "Ockeghemghesellen".
In bijlage vindt U de lijst van de opgevoerde stukken en de namen van de speelsters, spelers en medewerkers.

6. Vlaams- actief optreden.

- In 1966 werd een verzoekschrift naar het Belgische episcopaat gestuurd waarin een volledige Nederlandstalige universiteit te Leuven geëist werd.

- Op 10 juli 1966 werd een grootse Guldensporenviering op touw gezet. Het parochiaal koor o.l.v. E.H. Houtman vertolkte enkele meerstemmige Vlaamse liederen en de toneelgroep "Poos" voerde het stuk "De Bemoeial" op.

- In 1974 maakte het Davidsfonds deel uit van de actiegroep "Bescherm het leefmilieu" en voerde samen met andere verenigingen van Denderleeuw en Liedekerke een vinnige actie tegen de oprichting van een breekwerfinstallatie in de Molenbeekmeersen.

- Bij de Boemerangactie "Beter leven geven" liet het Davidsfonds-Okegem zich ook niet onbetuigd.

7. Bibliotheek.

We mogen met fierheid zeggen dat het Davidsfonds-Okegem sinds 1965 opnieuw een bibliotheek opgericht heeft en vandaag de dag niet meer weg te denken is uit het cultuurleven van onze dorpsgemeenschap.
De volgende bijdrage behandelt uitvoerig de geschiedenis van de eerste "openbare boekerij" en van de Davidsfonds-bibliotheek.

8. Viering van het 50-jarig bestaan.

Dat het Davidsfonds-bestuur dit heugelijk feest niet onopgemerkt mag laten voorbijgaan hoeft geen betoog.
In alle eenvoud wordt dit gouden jubileum gevierd op zaterdag 18 december 1982 in het kader van een geschenkenbeurs. Om 18 u wordt een plechtige dankmis opgedragen die opgeluisterd wordt door het parochiaal jeugdkoor van Aalst-Mijlbeek. Na deze plechtigheid wordt een korte feestzitting gehouden in het Ontmoetingscentrum van het O.C.M.W., Fonteinstraat, waarna een receptie wordt aangeboden aan de leden en oud-bestuursleden van het Davidsfonds, speelsters en spelers van de toneelgroepen en genodigden.
Zo vormen de geschenkenbeurs, de Eucharistieviering en de academische zitting alles bij elkaar een uitzonderlijk totaalprogramma.

J. Van der Speeten.

Bronnen.

1. Archief van het Davidsfonds-Okegem : Verslagboek, 2 kasboeken en jaarverslagen uit de periode 1932-1961.
2. Archief van het Davidsfonds-Leuven : - jaarverslagen 1965-1978
   - verslagen over de dienstjaren.

Opgevoerde toneelstukken door "Ockeghemghesellen".

- Baas Best en Sint-Antonius.

  Freddy Van den Broeck, Frans Van der Speeten, Roger Van Eeckhout, Theo De Roeck en Isabelle Becqué.
  Henri Chiau, Rudi De Roeck.

- Schip in nood.

  Marcel D'Hoe, Freddy Van den Broeck, Frank Van Isterdael, Theo De Roeck, Raymond Bliki, Georges Becqué, Johny Torrekens, André Van de Perre, Eli Gies.
  Roger Van Eeckhout.

- Meneer Klaproos.

  Freddy Van den Broeck, Frans Van der Speeten, Theo De Roeck, Roger Chiau, Georges Becqué, Jan Van Isterdael, Marcel D'Hoe, Frans Van Boxstael, Raymond Bliki, André Van de Perre, Etienne Vernaillen.

- Wel te rusten, Excellentie.

  Roger Chiau, Theo De Roeck, Georges Becqué, André Servranckx, Marcel D'Hoe, Jan Van Isterdael, Etienne Vernaillen, André Van de Perre, Jan De Deyn.
  Rudy De Roeck.

- Broertje wordt gevaarlijk.

  Isabelle Becqué, Viviane Van Eesbeek, Maria Van Laeren, Freddy Van den Broeck, Georges Becqué, Roger Chiau, Marcel D'Hoe, André Van de Perre.
  Etienne Vernaillen.

- De Bungalow.

  Isabelle Becqué, Viviane Van Eesbeek, Dorthy Hellinckx, Roger Chiau, Georges Becqué, Freddy Van den Broeck, Jan Van Isterdael, Jean-Paul Chiau.

- Een baby van 1 000 weken.

  Isabelle Becqué, Viviane Van Eesbeek, Marie-Paule Cobbaert, Dorthy Hellinckx, Georges Becqué, Etienne Gies, Willy De

Smedt, Marcel D'Hoe, Herman Van Isterdael.
Henri Chiau, Willy De Schrijver.

- Romance rond artikel 17.

Dorthy Hellinckx, Viviane Van Eesbeek, Isabelle Becqué, Gerda Van Isterdael, Marcel D'Hoe, Willy De Smedt, Georges Becqué, Etienne Gies.
Henri Chiau, Willy Kestens, Hugo De Roeck.

- Huwelijksreis zonder man.

Dorthy Hellinckx, Marie-Paule Cobbaert, Marcel D'Hoe, Georges Becqué, Eddy Deville, Piet De Schepper.
Hugo De Roeck, Henri Chiau, Willy Kestens.

- De ooievaar vergist zich.

Marie-Paule Cobbaert, Rita Corthals, Dina Arents, Betty Vleeschouwer, Lieve Deville, Georges en Raf Becqué, Marcel D'Hoe, Johan De Bodt.
Willy De Schrijver, Henri Chiau, Patrick De Backer, Willy Kestens, Jan De Deyn.

- De avond van de 7e juli.

Rita Corthals, Betty Vleeschouwer, Mieke Van Lierde, Lieve Chiau, Monique Van Boxstael, Georges en Raf Becqué, Eddy Deville, Johny Van den Broeck.
Henri Chiau, Patrick De Backer, Willy Kestens, Willy De Schrijver, Jan De Deyn.

- In het vrolijke weerhaantje.

Dorthy Hellinckx, Mieke Van Lierde, Betty Vleeschouwer, Monique Van Boxstael, Georges en Raf Becqué, Eddy Deville, Guido De Bodt.
Henri Chiau, Willy Kestens, Jan De Deyn, Willy De Schrijver.

- Even voorstellen : ik ben uw dochter.

Dorthy Hellinckx, Magda Van Lierde, Betty Vleeschouwer, Vera Moens, Dina Arents, Georges en Raf Becqué, Guido De Bodt, Eddy Deville, Johny Van den Broeck. Willy De Schrijver, Willy Kestens, Henri Chiau, Patrick De Backer, Boudewijn Uyttenhove.

DAVIDSFONDS

okagem

De Ockeghemghesellen

VOEREN OP

"EVEN VOORSTELLEN...

IK BEN UW DOCHTER!"

BLIJSPEL IN DRIE BEDRIJVEN

DOOR GERARD VAN DIJK

zaterdag 12 nov. 1977

zondag 13 nov. 1977

19 u 30

HISTORIEK VAN DE VRIJE OPENBARE BIBLIOTHEEK

We mogen met een zekere fierheid zeggen dat de "Vrije Openbare bibliotheek" van het Davidsfonds ook dit jaar 50 jaar bestaat en nog steeds actief werkt voor de plaatselijke bevolking.
De stichting nagaan van de bibliotheek of "boekerij" zoals men dat vroeger zei, is tevens ook pluizen in het archief van het Davidsfonds.
Gelukkig is heel wat documentatie over de voorgeschiedenis, de stichting en werkzaamheid van de bibliotheek bewaard door Rudolf Van de Perre, die me inzage liet nemen van zijn familie-archief, waarvoor onze beste dank.

. o o

Ontstaan van "volksboekerijen" in ons land.

De negentiende eeuw is vooral gekenmerkt door de intrede van de machine in het economisch proces, door het ontstaan van fabrieken waar vele arbeiders gezamenlijk hun arbeid kwamen verrichten.
Het was de eeuw van uitbuiting van de kleine man door de fabrikanten en grootgrondbezitters. Eeuw ook van grote armoede en veel ellende.
Onderwijs was een privilegie voor de meerbegoeden. De grote massa bleef verstoken van elke vorm van geestelijke vorming.
Rond 1850 gind de overheid begrijpen dat het nodig was de kinderen een minimum scholing te geven en ging over tot de oprichting van lagere scholen. Helaas, meestal ging dat onderricht niet verder dan tot de leeftijd van ± 10 jaar.

En tijdens de zomermaanden liepen de scholen leeg.
Daarom werden avondleergangen voor volwassenen ingericht.
Daar dit soort onderwijs nogal op primitieve basis geschoeid was, moesten degenen die iets meer wouden bereiken op eigen werkkracht rekenen. Konden zij maar over boeken en studie-materiaal beschikken !

In een ministeriële omzendbrief van 13 september 1862 aan de provinciegouverneurs dringt Minister Van den Peereboom er op aan dat "het wenselijk ware dat weldra elke gemeente, naast de school een volkboekerij zou vormen, die er als het ware aanvulsel van is".
Het gevolg was dat een groot aantal steden overgingen tot het oprichten van een volksbibliotheek.
In Aalst b.v. werd de volksboekerij op 7 mei 1865 voor het publiek opengesteld. (1)
Sinds haar stichting in 1875 heeft het Davidsfonds veel bij-gedragen tot de oprichting van volksboekerijen.

Na het losbarsten van een hevige schoolstrijd in 1879 werden in tal van steden en dorpen naast vrije scholen ook parochie-bibliotheken opgericht.
In de laatste decennia van de negentiende eeuw bleef men in ons land ijveren voor de volksbibliotheken die of een klericaal of een anti-clerikaal tintje hadden. Rond de eeuwwisseling telde men al ruim 700 volksbibliotheken in België.

Na de eerste wereldoorlog, op 17 oktober 1921 trad de wet op het bibliotheekwezen in voege, de zg. wet Destreé, die de voorwaarden bepaalde waaraan een bibliotheek moest voldoen, om door de Staat erkend en gesubsidieerd te worden en elke gemeente zedelijk verplichtte een openbare bibliotheek op te richten of een bestaande boekerij te erkennen en te subsidiëren.

---

(1) 100 jaar openbare bibliotheek te Aalst 1865-1965.

We kunnen dus besluiten dat de Openbare bibliotheken uit de Volksbibliotheken gegroeid zijn en dat het accent vooral op de "uitleen" van boeken kwam te liggen.
De Belgische Wetgever omschreef de taak van de Openbare Bibliotheek als volgt : "Het publiek ontwikkelen, opvoeden, ontspannen, inlichten".

Eerste Openbare boekerij te Okegem.

De "Briefwisseling van het gemeentebestuur met het Provinciaal Gouvernement" licht ons in over het bestaan van een boekerij te Okegem.
Op 10 september 1923 schrijft de gemeentesecretaris aan de Gouverneur "Er bestaat een openbare boekerij in de aangenomen school alwaar eenieder boeken tot lezing ontvangt".

Wie precies die boekerij gesticht heeft en door wie ze werd opengehouden kunnen we niet met zekerheid zeggen.
Wel vonden we in het familie-archief van Van de Perre een zeer interessante brief die wat meer "licht in de duisternis" bracht.
Op 1 november 1929 richtte Maurits Van Vaerenberg, als bestuurder-bibliothecaris, een schrijven aan het toenmalig college van burgemeester en schepen, waarin hij o.m. schreef :

"In het belang onzer gansche gemeente hebben wij het goed geacht een vrije openbare boekerij op te richten. Deze boekerij werkt regelmatig sedert Sinxen 1927.
De proef die we gedaan hebben, heeft onze pogingen met goeden uitslag bekroond en we zijn zoover reeds gekomen dat we jaarlijks een minimum van 300 boeken in lezing geven.
Doch nog beter zouden we ons werk willen maken. Daartoe verzoeken we om de tegemoetkoming van Uedele ..."

Die aanvraag om subsidie werd door het Schepencollege afgewezen omdat de plaatselijke boekerij aan de voorgeschreven vereisten niet voldeed voor wat betreft het aantal boeken

en bibliothecaris.

Nochtans moet die "boekerij" goed gefunctioneerd hebben want er was zelfs een mooie gedrukte catalogus beschikbaar waarin naast een verordening (reglement) en aanbevelingen aan den lezer ook een lijst van boeken voor jong en oud, (65ex.) boeken over studie, kennis en wetenschap, (22 ex.) godsdienst en een 30-tal "Livres français" staan.

Die openbare boekerij was elke zondag geopend van 10 tot 12 u. in het lokaal der Katholieke Gilden, Rattenbergstraat, dus in de Katholieke zaal.
Het is een feit dat een groep jonge mannen, onder leiding van universitair Maurits Van Vaerenbergh, zich in de tweede helft van de twintiger jaren heel verdienstelijk gemaakt hebben op cultureel gebied.
Die bibliotheek was in die tijd ook aangesloten bij het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen dat heel wat voordelen bood aan de aangesloten boekerijen.
Wie b.v. in 1929 35 fr. lidgeld betaalde kreeg Boekengids toegestuurd, kreeg 15 % korting op de geleverde boeken en kon boeken laten inbinden tegen 2,75 fr. per band.

Guido Gezelle-Boekerij.

Nadat Maurits Van Vaerenbergh in 1930 het diploma van dokter in de geneeskunde behaald had, ging hij zich te Zottegem vestigen.
Gustaaf Van de Perre nam vervolgens de leiding waar van de bestaande boekerij. Maar hij zag ruimer en hij wenste dat er te Okegem een bibliotheek zou zijn, die wettelijk erkend was en open zou staan voor de ganse bevolking.

Op 1 mei 1932 werd een "Openbare Vrije Boekerij" gesticht en werden de statuten hiervan ondertekend door vier personen nl. Gustaaf Van de Perre, Henri Broeckaert, Jozef Agneessens en Richard De Schepper. De nieuw opgerichte boekerij werd

door de stichters "Boekerij Guido Gezelle-Okegem" genoemd, omdat de stichting op 1 mei (Guido Gezelle's geboortedag) plaatsvond. De stichters bepaalden ook dat de boekerij in de gebouwen van de aangenomen kloosterschool zou gevestigd zijn, waar elke zondag van 10 tot 12 uur "leenzitting" zou gehouden worden. Aan het slot van de drie bladzijden lange reglement staat volgende interessante tekst :

"De boekerij Guido Gezelle vervangt en slorpt op de openbare boekerij der katholieke gilden, waarvan de heer Maurice Van Vaerenbergh bibliothecaris was. Ze krijgt van deze een voorraad boeken waarvan de lijst hieraangehecht is".

Op 19 mei 1932 reeds behaalde Gustaaf Van de Perre de "akte van bekwaamheid tothet ambt van bibliothecaris", zodat de bibliotheek over een gediplomeerde bibliothecaris beschikte. Alleen nog de erkenning door de openbare besturen moest gebeuren.
Hij liet er geen gras over groeien en richtte zich met een schrijven dd. 28 juni 1932 tot het Schepencollege van Okegem waarin hij de medewerking van het gemeentebestuur vroeg voor de erkenning van de bibliotheek.

...
"Bij deze vraag ik Ued. beleefd maar dringend in welke mate de gemeente bereid is er het hare tot bij te dragen om zulks te verwezenlijken ?
Ik wil er terloops op wijzen dat ingevolge de wet de gemeente verplicht is een gemeentelijke openbare bibliotheek in te richten indien 1/5 der gemeentekiezers zulks vraagt. Wil de gemeente echter aan de bestaande bibliotheek de nodige kredieten beschikbaar stellen om haar degelijk in te richten, dan ware een vergelijk wel mogelijk en dit zou financieel voor de gemeente aanzienlijke ontlasting wezen".
...

Die dreigende taal noopte het Schepencollege onmiddellijk een beslissing te nemen.
Op 9 juli 1932 reeds vergaderde de gemeenteraad en moest zich uitspreken over het agendapunt : "Toelage aan boekerij en aanvaarding bibliothecaris".
Het uittreksel uit het register van beraadslagingen toegestuurd aan Gustaaf Van de Perre bevat volgend antwoord :

De Raad : ...
"Gezien dat de bibliotheek nu een bibliothecaris bezit die aan de voorschriften van de wet van 17 oktober 1921 voldoet, nl. de heer Van de Perre Gustaaf, die in bezit is van een akte van bekwaamheid besluit :
Een toelage van 0,25 fr. per inwoner te betalen vanaf 1 juli 1932 en de heer Van de Perre als bibliothecaris te aanvaarden."

Terloops weze gezegd dat Okegem in 1932 1 643 inwoners telde wat dus een toelage van ruim 400 fr. betekende.
Die gemeentelijke subsidie aan de bibliotheek is verleend tot 1942.
In 1943 werd de toelage niet meer goedgekeurd door de Bestendige Deputatie. Waarschijnlijk om reden dat Gustaaf Van de Perre in 1942 bibliothecaris van de Stadsbibliotheek van Ninove geworden was en nog weinig tijd had voor de Guido Gezelle-bibliotheek te Okegem.

Guido Gezelle-boekerij wordt Davidsfonds-bibliotheek.

In de briefwisseling van het Davidsfonds-Okegem met het hoofdbestuur vonden we volgende verklaring ondertekend door Gustaaf Van de Perre.

"Aan de afdeling van het Davidsfonds te Okegem, werd overgedragen en door deze aanvaard :
De Vrije openbare boekerij "Guido Gezelle" gevestigd in de

schoollokalen van het klooster te Okegem.
Deze bibliotheek werd ingericht in overeenstemming met het K.B. van 17 oktober 1921. Zij werd aangenomen door het gemeentebestuur van Okegem en zal ook voor het jaar 1933 in aanmerking komen voor de Staats- en Provincietoelagen.
Aantal boeken den dag der overname circa 350."

Door deze "akte" kwam de pas opgerichte afdeling van het Davidsfonds in bezit van een bibliotheek en nam daardoor nu ook de taak van de lektuurvoorziening op zich.

De jaarverslagen van het Davidsfonds geven ons een duidelijk beeld van de groei van de Davidsfonds-boekerij en de steun die ze kreeg van de afdeling zelf.

1932 : 350 boeken
1933 : 368 boeken
1934 : 325 boeken 200 fr. + 21 boeken
1935 : 450 boeken 200 fr. + 35 boeken
1936 : 440 boeken 200 fr. + 26 boeken
1937 : 460 boeken 22 boeken
1938 : 580 boeken 200 fr. + 14 boeken
1939 : 600 boeken 200 fr. + 13 boeken
1940 : 560 boeken 15 boeken
1941 : 540 boeken 16 boeken
1942 : ? 13 boeken

Die boeken die de afdeling schonk omvatten de volledige reeks van de uitgaven van het Davidsfonds-Leuven.

We moeten er ook aan toevoegen dat de Davidsfonds-bibliotheek vanaf 1934 wettelijk erkend was door de Staat en Provincie en dat ze daardoor van de reglementaire jaarlijkse toelagen genoot d.i. een toelage in boeken en een vergoeding aan de bibliothecaris.
Ze was dus vanaf 1934 een volwaardige bibliotheek erkend door gemeente, provincie en staat. Dit bracht ook de verplichting mee dat ze jaarlijks een bepaalde aanwinst van het boekenbezit moet bereiken.

We hebben de werking van de bibliotheek nagegaan in het register van uitleningen dat begonnen is op 3 september 1932 en namen enkele steekproeven.

Op 23 september 1932 werden 22 boeken uitgeleend ;
op 20 februari 1933 werden 44 boeken uitgeleend ;
op 25 maart 1934 werden 40 boeken uitgeleend aan 30 lezers.

Deze cijfers liggen niet zo hoog, maar bewijzen toch dat de bibliotheek regelmatig bezocht werd.
Spijtig genoeg is de fondscatalogus zoek geraakt, anders zouden we ons een beeld kunnen vormen van het boekenbezit van de bibliotheek.

Davidsfonds-bibliotheek voor de tweede maal open. (1949-1957)

Na een inactiviteit van enkele jaren werd in het werkjaar 1949-1950 opnieuw gestart met de bibliotheek.
Tijdens de vakantiemaanden juli en augustus 1949 werd het boekenbezit van de Guido Gezelle-bibliotheek door O. Van der Elst en mezelf grondig nagekeken.
Alleen de nog bruikbare boeken werden weerhouden. Vergeet niet dat de Nieuwe Spelling ingevoerd is in 1948.
De bibliotheek was vooral een jeugdbibliotheek, wat niet inhield dat de volwassenen er niet welkom waren.
Het waren vooral de schoolkinderen die trouwste bezoekers werden.
Daar geen van ons beiden over een "akte van bekwaamheid" beschikte, werd pastoor De Rijck in 1952 erkend als officiële bibliothecaris voor de toekenning van een gemeentelijke toelage. Op basis van 1,5 fr. per inwoner, bedroeg deze subsidie ± 3 000 fr. Met dit bedrag konden in die tijd heel wat kinder- en jeugdboeken aangekocht worden.
Daar ik in 1952 met een politiek mandaat belast was, stopte ik de activiteit in de bibliotheek en verzorgde O. Van der Elst elke zondag de uitleendienst, en hield dit nog enkele jaren vol.

Na zijn benoeming tot schoolhoofd van de gemeenteschool heeft hij alle activiteiten van de openbare bibliotheek gestopt, maar richtte in de gemeenteschool een schoolbibliotheek in.

J. Van der Speeten.

Vrije openbare Davidsfonds bibliotheek.

De jongste jaren hebben ongetwijfeld een versnelde belangstelling te zien gegeven voor de werking en de betekenis van de biblio-theek.
Staat U ons toe de historiek van onze bibliotheek en haar activiteit sedert haar heroprichting even in het daglicht te stellen.
Onder impuls van het toenmalige Davidsfondsbestuur werd in 1965 in onze gemeente de Openbare bibliotheek heropgericht. Het vinden van een geschikt lokaal en ruimte aangepast aan de te vervullen opdracht, ging niet zonder moeilijkheden gepaard. Ze werd tenslotte ondergebracht in het gebouw van het vroegere "café Astrid" in de Leopoldstraat en was vrij toegankelijk iedere zondag van 10 u. tot 12 u. Van wal gestoken met een gering aantal boeken (± 500) scheen dit aantal al vlug ontoe-reikend te zijn voor de belangstelling die de instelling ondervond. In het eerste dienstjaar werden aan ca. 50 lezers 750 boeken uitgeleend.
De nodige financiële inspanningen werden gedaan voor de in-richting en het verfraaien van het lokaal. Nieuwe boekenrekken, bibliotheconomisch meubilair en dure collecties boeken werden aangekocht. Dit alles gebeurde evenwel zonder enige financiële tussenkomst van staat, provincie of gemeente. De boekerij was trouwens op dat ogenblik door deze instellingen nog niet erkend

als Openbare Bibliotheek. De enige bron van inkomsten was het leesgeld (1 fr. per boek), boeten (1 fr. per boek en per achterstallige week), en een groot gedeelte van de opbrengst van de door het Davidsfonds op touw gezette culturele manifestaties.

Mede door de stuwende geestdrift en werklust van de bibliothecaris Roger Van Eeckhout en niet in het minst de andere medewerkers van het Davidsfonds, groeide het boekenfonds gestadig aan. Ook het aantal uitleningen evolueerde in dezelfde gunstige zin.

Op het einde van het jaar 1968 mochten wij ons verheugen over het duizendste boek dat wij ons lezerspubliek konden ter beschikking stellen. Aan ± 100 lezers die regelmatig de bibliotheek bezochten, werden 2.220 boeken uitgeleend.

In 1968 nam Roger Van Eeckhout eervol ontslag als bibliothecaris en werd in die functie opgevolgd door zijn dorpsgenoot Roger Chiau.

Wij vermelden hier graag de vele inspanningen die Roger zich getroost heeft om de uitbouw en de werking van de bibliotheek te bevorderen en aan te passen aan de steeds nieuwe behoeften en vereisten van de snel evoluerende tijd.

Op 1 oktober 1968 werd een aanvraag tot wettelijke erkenning van de bibliotheek ingestuurd. In de loop van het jaar 1969 kregen wij het bezoek van de Inspecteur der Openbare bibliotheken Valère Arickx. Aan de hand van zijn bevindingen en na advies door de dienst voor lectuurvoorziening, werd bij beslissing van de heer Minister voor de Nederlandse Cultuur, en bij toepassing van de wet van 17 oktober 1921, de boekerij op 29 december 1969 erkend als "Vrije Openbare Bibliotheek" en tevens voor subsidiering vanaf 1970.

Op 16 juli 1972 hadden we onze tenten terug opgeslagen aan de Leopoldstraat nr. 1. Een jaar voordien hadden we bereidwillig ons lokaal afgestaan aan de familie Verpaelst, wiens woonst door brand werd geteisterd.

Op 1 januari 1974 werd het bestuur van de bibliotheek overge-

nomen door Georges Becqué, die deze functie nog steeds uitoefent.
Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1976 kregen wij van het toenmalige schepencollege de toestemming om de bibliotheek te huisvesten in 2 lokalen van de vroegere gemeenteschool.
Het zou ons zeker te ver brengen de bedrijvigheid van de bibliotheek voor ieder van de volgende werkjaren in detail te gaan beschrijven. Wij beperken ons tot een kort overzicht van de statistieken en gegevens die jaarlijks naar het Ministerie van Nederlandse cultuur moeten worden doorgespeeld.

Werkjaar	Collecties	Uitleningen	Lezers •
1968	1.000	2.220	125
1969	1.382	2.440	152
1970	1.659	2.575	190
1971	1.828	2.848	221
1972	2.214	2.882	243
1973	2.414	2.816	261
1974	2.753	3.092	278
1975	2.948	4.250	313
1976	3.195	3.754	334
1977	3.419	3.700	298
1978	3.650	4.235	279
1979	4.000	4.115	275
1980	4.200	4.297	265
1981	4.394	4.353	267
1982	...	...	...

• ingeschreven lezers die ten minste 1 maal per jaar de bibliotheek bezochten.

Uit bovenvermelde gegevens blijkt dat meer dan 10 % van onze bevolking min of meer regelmatig de bibliotheek bezoekt. Een niet onaardig cijfer : we behoren daar blij mee te zijn en de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.
Waar we bij het afsluiten van vorig werkjaar aan 4.394 boeken toe waren, bereiken we nu reeds de 4.500, en zal dit getal bij het afsluiten van het jaar wel rond de 4.600 schommelen.
Sedert verscheidene jaren is onze bibliotheek ook ingeschakeld in een leendienst van wisselcollecties bij een erkende reizende bibliotheek uit Sint-Niklaas.
Bij deze diensten worden jaarlijks zowat 1.500 boeken geleend waaronder een rijk gamma van actuele romanliteratuur en degelijke standaardwerken uit de Nederlandse letterkunde.
Bij de gevoelige uitbreiding van ons boekenfonds wordt een zo evenwichtig mogelijke dosering betreffende genres, smaken en leeftijdsgroepen betracht.
Iedereen, jong en oud, groot en klein, krijgt wekelijks de gelegenheid zijn keuze te doen uit een gamma van romans, jeugdboeken, instructief-wetenschappelijke werken, hobby- en gezinsboeken, enz...
In het afgelopen jaar hebben wij vooral op het gebied van jeugdwerken en vormende lectuur een speciale inspanning gedaan.
Het hoeft echter geen betoog : onze bibliotheek heeft de haar toegewijde opdrachten slechts kunnen waarmaken omdat zij kon beschikken over aangepaste financiële middelen, waarmee zo efficiënt mogelijk werd omgesprongen.
Graag willen wij langs deze weg dan ook onze dank betuigen aan de vroegere Okegemse gemeentebesturen, en het huidige stadsbestuur voor het begrip en financiële steun die onze instelling in het verleden van hen mocht ondervinden.
In alle objectiviteit menen wij te mogen zeggen dat wij op het stuk van voorlichting, informatieverstrekking en bijbrengen van cultuur in het verleden een belangrijke rol hebben gespeeld in ons kleine Okegem. Wij zijn bereid dat in de toekomst ook in Groot-Ninove te doen.

Op dit ogenblik zijn de meeste uitvoeringsbesluiten van het nieuw decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige Openbaar Bibliotheekwerk verschenen. (de wetgeving van het oude decreet van 1921 dateert van vlak na de eerste wereldoorlog !)

Het wordt alvast een moeilijke taak om ons op de uitvoering en toepassingen van dit decreet voor te bereiden.

Georges Becqué.

TONEELLEVEN TE OKEGEM

Het toneel op het platteland is gegroeid naar het voorbeeld van de rederijkers- en gildekamers uit de steden. Minder georganiseerd, maar met een sterke wil iets op de planken te brengen, werden vele dorpstoneelgroepen na verloop van jaren belangrijker dan sommige stedelijke groepen.
Ook op het platteland zochten de inwoners naar ontspanning tijdens hun vrije tijd en zij wilden deze toch zo karige uurtjes actief benutten.
Naast het gesproken woord was ook de muziek zeer in trek en ze werden dikwijls samen beoefend op het toneel.

Sporen van toneelactiviteiten vóór 1900 zijn er niet te vinden te Okegem. Nochtans is de grote doorbraak in de meeste plattelandsdorpen vanaf het midden van de negentiende eeuw vrij goed zichtbaar geworden. Ontelbaar waren de "sociëteiten" die opgericht werden en bij gebrek aan zalen of enig andere accomodatie werden toneelvoorstellingen in open lucht gegeven. De opvoeringen gingen door bijvoorbeeld op het dorpsplein waar het krioelde van kijklustigen, want de vertoningen kenden een enorm succes.
Daar niet elke gemeente het voorrecht genoot een eigen toneelgezelschap te bezitten, kwamen velen uit naburige dorpen om het evenement mee te maken.
Deze toneelopvoeringen werden zo populair dat ze één van de belangrijkste aspecten werden van het Vlaams volkskarakter.
Het was niet alleen een vrijtijdsbesteding maar daarnaast ook een middel tot verspreiding van de moedertaal en de Vlaamse gedachte. Vooral studenten waren hierbij zeer actief.
Het waren ook studenten die rond de eeuwwisseling toneelkringen oprichten met de bedoeling hun hoger streven tot uiting te brengen.

Het was echter geen gemakkelijke taak voor deze jonge mannen want ze hadden te kampen met een beperkt repertorium.
Ze waren bovendien ook beperkt in de keuze van hun stukken, omdat ze in Katholieke Kringen speelden en bijgevolg slechts herentoneel mochten opvoeren.
De kringen die in die tijd volkstoneel opvoerden leverden een cultuurstrijd op hun manier en waren de vertolkers van ons Vlaams leven en eigen Vlaamse aard. Zij waren de verspreiders van de sociale bewogenheid bij de eenvoudige volksmens. (1)

o o

- Vóór de eerste wereldoorlog zal men te Okegem wel af en toe eens "toneel" gespeeld hebben ter gelegenheid van één of andere gebeurtenis. Niet regelmatig zoals dat later gebeurde door toneelgroepen, maar wellicht met gelegenheidsacteurs om ook iets op de planken te brengen.
  We hebben echter geen enkele documentatie uit die periode in ons bezit, zodat we die veronderstelling moeten staven met herinneringen van oudere mensen.

- In de twintiger en dertiger jaren kende het toneelleven in Okegem een enorme bloei.
  De twee politieke partijen - de Katholieke Partij en de Christen Democraten (Daensisten) - beschikten niet alleen over een fanfare, maar hadden ook in hun schoot een toneelvereniging opgericht. Immers een muziekmaatschappij in stand houden kost veel geld en daarom moesten de toneelgroepen spelen om de fanfare financieel te steunen.
  We willen nu in kort bestek een relaas geven van de twee politiek getinte toneelgroepen.

---

(1) J. De Vuyst : Toneelleven te Mere. 1981.

- Toneelgilde "Door eigen kracht".

De Katholieke Partij had in 1925 een nieuwe zaal, waarin niet alleen de muziekrepetities gehouden werden, maar waar ook toneel kon gespeeld worden.
In de loop van 1925 werd door enkele jonge mannen de toneelgilde "Door eigen kracht" gesticht.
Deze groep debuteerde met een eenakter van Gustaaf Van de Perre "Niet te vroeg, noch te laat : kies de gulden middenmaat" een boerse klucht in karamelverzen en kende een daverend succes.
Wie er in meespeelde zijn we niet te weten gekomen, wel is het zeker dat Maurits Van Vaerenbergh de leider van de toneelgroep was en dat bleef tot de jaren 1930.
Daar de partijleiding in den beginne niet te vinden was voor "gemengd" spelen, voerde een groep jonge vrouwen in 1926 of 1927 het toneelstuk "Het fabrieksmeisje" op.
Vanaf 1929 konden de heren van de partij toch bepraat worden en mocht er in de Katholieke Gildenzaal "gemengde" toneelstukken opgevoerd worden. Van dan af draaide de toneelgroep op volle toeren en gaf tweemaal per jaar een toneelavond.
In het begin van de jaren dertig kreeg Gustaaf De Roeck de leiding over de toneelgroep, die telkenjare toneel van de bovenste plank bracht. Wij zijn hem dankbaar dat hij ons zijn toneelarchief liet inkijken. Dit bevat o.a. een viertal programma's van toneelavonden en twee kritieken over de opvoeringen. Dit biedt ons de gelegenheid een opsomming te geven van enkele toneelwerken opgevoerd door "Door eigen kracht".

8 - 15 december 1929	Zielestrijd	Bertha Dedeken
	't Lammeken	Jac. Ballings
februari 1930	Het vierde gebod	Magerman
	Bietje	Sabbe
	Leentje uit het Hemelrijk	G. Martens

december 1932	Heinke	Pas
	Pantoffelpijn	Bruinsma
19 februari -	Onder één dak	J. Fabricius
5 maart 1933	Hij is onschuldig	Bruinsma
26 november -	Dokter tegen wil	L. Speet
3 december 1933	en dank.	
	Kermisleven	G. Martens
11 - 18 februari 1934	Als de poorten opengaan	J. Smits
	Hannes wordt in-gekwartierd.	J. Rentmeester

In de Denderklok van 2 maart 1930 vonden we volgende lovende kritiek over de toneelavond van .. februari 1930.

"Het is een wonder hoe een toneelfeest op onze Vlaamschen buiten toch altijd een gebeurtenis van belang blijft. Alzoo mocht de Katholieke tooneelgilde van Okegem zich in een waar succes verheugen de beide vorige Zondagen, succes dat trouwens wel verdiend is.
Op het programma staan drie stukjes van ons romantisch - tooneelrepertorium geschreven door de drie niet-te-onderschatten auteurs Sabbe, Martens en Magerman. Veel variëteit zit er nu juist niet in Het Vierde Gebod, Bietje en Leentje uit't Hemelrijk, maar voor de verscheidenheid tijdens dit bestgeslaagde tooneelfeest werd het programme opgevuld met een paar ernstige of kluchtige liederen en enkele stukken door de Katholieke Fanfare.
Als het doek opgaat staat daar waarachtig de chef, Mr. Urbain Van Driessche, uit Ninove, voor zijn mannen die betrouwbaar drie flinke wijsjes uitvoeren en het doet wonder aan wat al bekende en bevriende gezichten uit den collegietijd daar voor ons staan. De Katholieke Fanfare van Okegem raakt er boven op. Dat staat als een paal boven water en we wenschen het haar trouwens van harte toe.
Het Vierde Gebod (Magerman) werd in het vereischte tempo gespeeld. De heer P. Avoux en de heer G. De Roeck bleken eerste-klas dilletanten en ik zou het me nooit vergeven moest ik hier niet een pluimpje geven aan Jw. Cornelie Van Damme, waar een flinke kracht uit groeien kan, en die in sobere-eenvoud maar zoo machtig-ontroerend de rol van Moesje heeft gedragen. De heer H. Broeckaert was een harteloozen schoonpapa en Jw. Alma Staels speelde bevredigend.
Van Bietje (Sabbe) wensch ik vooraf te zeggen hoe het te betreuren viel dat dit stukje niet wat vlugger werd gespeeld. Het zou er veel bij gewonnen hebben, want het

hoeft gezegd : de heer G. De Rouck was hier een uitblinker en werd prachtig bijgestaan door H. Broeckaert die hier veel, veel beter in zijn rol was dan in Het Vierde Gebod. Bietje zelf was een sappig bietje en van het geheel mag gezegd worden dat het eene gave vertooning is geweest die heel zeker een der hoogtepunten is in de geschiedenis van deze kranige tooneelmaatschappij.
Ik heb me laten zeggen dat Leentje uit't Hemelrijk anders het prachtigste deel van dezen avond was. Dat kan goed. Ik heb het niet meer gezien, maar de beide eerste stukjes staan borg voor dit laatste. Met dezelfde spelers, nog versterkt door de zuster van Jw. Cornelie Van Damme (ze moeten voor mekaar niet onderdoen) zal deze avond verloopen zijn zoals hij begonnen was, d.i. als een flinke vertooning, een prachtig feestavond. Vergeten we ook niet Jw. Ida Baeyens, die wel mooi zingen kan en een allersympathiekste verschijning is op de scéne en den heer Maurits Van Vaerenbergh die haar prachtig ter zijde heeft gestaan en samen een mooi deel van het succes hebben weggekaapt.
Op dien weg vooruit, vrienden der Katholieken Tooneelgilde van Okegem. Er ligt nog ander, nog beter werk voor U op de plank. Daarom : goed heil."

Uit : De Denderklok, 2 maart 1930, jg. 4 nr. 9

In "Toneelgids" van 15 januari 1933 schreef Wies Langelet een kritiek over de opvoering van "Heinke" en "Pantoffelpijn" waarvan we alleen de slotalinea citeren.

...

"Laat ik tenslotte zeggen dat de Heer Gustaaf De Roeck flinke elementen in zijn kring heeft, die hij mits verzorgde regie wel tot een degelijk peil kan voeren. Hij zelf bezit immers toneeleigenschappen te over ! Hij dele ze met zijn speelsters en spelers !"

We wagen het niet een opsomming te geven van de speelsters en spelers die behoord hebben tot de toneelgilde "Door eigen kracht". Misschien doet iemand van "de oude garde" het ?

Vanaf de jaren 35-36 begon het wat "mank" te lopen bij de toneelgroep en kwam er een nieuwe groep op de planken.

GEMEENTE OKEGEM

PRACHTIG TOONEELFEEST

te geven door de tooneelgilde " **Door eigen kracht** ,,
in de
Katholieke Gildezaal, bij BAEYENS EMIEL, Stalle

ZONDAGEN ~~5~~ en 19 FEBRUARI 1933, te 5 1/2 uur stipt.

~~5 MAART~~

PROGRAMMA :

Onder één dak

Tooneelspel in drie bedrijven door JAN FABRICIUS.

PERSONEN

De vader :		Henri Broeckaert
Jacob, onderwijzer	zijn zoons	Honoré Baeyens
Wolter, kleine boer		Maurice Van der Perre
Antje	zijn dochters	Judith Van Damme
Liesbeth		Elise Baeyens
Dora, de vrouw van Wolter,		Cornelie Van Damme
Lena, de vrouw van Jacob		Alma Staels
Jan, smid, de man van Antje		Gustaaf De Roeck
De Notaris		Albert Baeyens.

Het stuk speelt op één en denzelfden ochtend af ; het eerste bedrijf in de woning van Wolter, het tweede in de woning van den vader, het derde weer in de woning van Wolter.

DAARNA :

Kij is onschuldig

Klucht in één bedrijf naar het Duitsch van Siegfried Philippi door P. GERDAS

PERSONEN

Klekebusch, rentenier		Gustaaf De Roeck
Klothilde, zijne vrouw		Judith Van Damme
Paula	zijn dochters	Alma Staels
Elise		Elise Baeyens
Dr Frits Müller arts met Elise getrouwd		Henri Broeckaert.
Erich Kempman, schrijver,		Jules Servranckx
Radecke.		Camiel Neukermans
Mina, dienstmeisje,		Cornelie Van Damme

Tusschen de beide stukken een poos van 10 minuten

Al dezen die « PANTOFFELPIJN » gezien hebben en die zich nogmaals een pint goed bloed willen lachen mogen niet vergeten een der beide Zondagen voor te behouden, om dit fijne kluchtspel te komen genieten.

Vraagt op tijd uwe genummerde kaarten bij de spelers of in de Gildezaal

1e rang genummerd : 6 fr. — 2e rang : 4 fr.

Druk. R. Luysterman-Lemaire. Ninove

GEMEENTE OKEGEM

Zaal : KATHOLIEKE KRING, bij Emiel Baeyens, Rattenberg.

ZONDAG 28 NOVEMBER 1937

geeft de

Vlaamsch-Katholieke Tooneelgilde « DE JONGE DENDERKERELS »

een

Prachtigen TOONEELAVOND

BUREEL : 4 1/2 UUR. **GORDIJN : 5 UUR.**

MEN ZAL OPVOEREN :

DE WATERDUIVEL

Tooneelspel in drie bedrijven door J. GROSFELD.

PERSONEN :

NOL VAN HEDEL : landbouwer	Baeyens
HENK) zijn zoons	Marcel Baeyens
PIET)	Albert Nuits
KLERKS, zijn buurman, smid	Frans Servranckx
DOLF KOOPMAN, zijn neef, smidsgast	Marcel Nuits
LEE, zijn knecht	August Van de Perre
ARIE VAN LITH, winkelier	Cyriel Jacobs
MANDOS, pastoor	Henri Broeckaert
VAN DIJK, dokter	Celestin De Boitselier
GROOTSCHALK, burgemeester	Cyriel Van der Perre
SMEEKS, veldwachter	Marcel Vernaillen
VAN KRALIN-GEN, gemeentebode	Albert Haalterman

Het stuk speelt ergens in de Maasstreek op de hofstee van Nol Van Hedel.

POOS

DAARNA :

JOHAN ALS RENTENIER

Klucht in één bedrijf door GERMANUS.

PERSONEN :

SERVATUS KRUGER, Rentenier	Aug. Van de Perre
JOHAN, zijn huisknecht	Fr. Servranckx
ROBERT HEYMANS	Cyr. Van der Perre
BOS	Baeyens
WIERINGA	Celestin De Boitselier
ANTOON	Albert Nuits
POELMA	Gust. Vernaillen

Prijzen der Plaatsen : Genummerd 5 Frank ; Tweede rang 3 Frank.

HET BESTUUR.

DRINKT ALTIJD EN OVERAL FORST WIELEMANS.

Uitzetter : ARTHUR DE BOITSELIER, Statie, Okegem.

Drukk. R. Luysterman-Haelterman, Koepoortstraat, 10, Ninove. — Tel. 345.

Het programma van de toneelavond van 28 november 1937 vermeldt de opvoering van "De Waterduivel" door de Vlaamsch-Katholieke Toneelgilde "De jonge Denderkerels". De naam laat vermoeden dat het hier om een groep mannen ging die de toneeltraditie wilden voortzetten.
Waarschijnlijk zullen mobilisatie en de oorlogsomstandigheden alle activiteiten van de groep stilgelegd hebben en na de oorlog is de groep niet meer herbegonnen.

- Toneelgroep "Lust en Vermaak".

Deze toneelgroep werd opgericht binnen de Daensistische partij onmiddellijk na de gemeenteraadsverkiezingen van 1921.
In het vorige nummer hebben we reeds gehandeld over de oprichting van "Volksfanfaren" en over de toneelavonden van de toneelafdeling.
We moeten vooraf zeggen dat we over heel weinig documentatie beschikken van de toneelopvoeringen die deze groep gegeven hebben. Het enige document dat we op de kop getikt hebben is een programma van een toneelavond die doorging in de zaal Leon Straetmans, Kattestraat op zondagen 29 november en 6 december 1925.
Als we zo'n programma bekijken vallen enkele zaken duidelijk op. Vooreerst treft het ons dat de toneelavond heel vroeg begon, om half vijf. Dit vroege aanvangsuur verwondert helemaal niet als we het zwaar programma bekijken.

1. Opening door de Turnclub van Okegem met medewerking van Volksfanfaren.
2. Walter Love - dramatisch spel in vier bedrijven.
3. Tussen de bedrijven werden liederen gezongen.
4. Jaakske met zijn fluitje, blijspel met zang in één bedrijf.

De vele toeschouwers kregen dus werkelijk "waar" voor hun geld. Want de toegangsprijzen liepen niet zo hoog op.

GEMEENTE OKEGEM.

Luisterrijke Avondfeesten

gegeven door de Toneelafdeeling " LUST & VERMAAK „
in het lokaal bij LEO STAETMANS. Kattestraat.

Op Zondagen 29 November & 6 December 1925.

Bureel 4 uur. **Gordijn 4 1/2 uur.**

PROGRAMMA :

1. Opening door de Turnclub " DE VRIJE JEUGD „ van Okegem. met medewerking der " VOLKSZANGERS „.

WALTER LOVE

Dramatisch spel in vier bedrijven door Ern. Wittenbergh.

PERSONEN :

WILLEM LOVE, schilder	*Mr J. De Bruyn.*
LOUISA, zijn echtgenoote	*Mej. C. Van Snick.*
NINA, hunne dochter	*Mej. I. Van Eeckhoudt.* (1e bedrijf) *A. Cornelis* (volgende)
WALTER, hun zoon	*Mr M. Cornelis* (1e bedrijf) *J. Eeckhout* (volgende)
PAUL GERLACHE, jonge rentenier	*Mr J. Agneessens.*
DE BOSSE, *LAMMENS,* *paarden*	*Mr G. De Schrijver.* *Mr J. Debbaut.*
POLITIEOVERSTE	*Mr Em. Baetens.*
Geheime agenten — Een Spook — Volk.	

N.B. Het 2e bedrijf speelt vijf jaren later.

2. Tusschen de bedrijven in : a. OP SPEELPEES, kluchtige troefzang voor te dragen door Mej. M. Van Houtem en Mr O. Agneessens. — b. WAARTOE, kunstlied te zingen door Albert Van Eeckhoudt. — DE KETELLAPPERS, lustige troefzang. voor te dragen door Mej. C. Van Snick en M. Albert Van Eeckhoudt.

1/4 UUR TUSSCHENPOOS

NASTUK

4. # Jaakske met zijn Fluitje

Blijspel met zang in één bedrijf

PERSONEN :

DE WANDELENDE JOOD	*Mr Em. Baetens.*
GRIJPELAER, rijke boer	*Mr J. De Bruyn.*
VAN TICHEL, id.	*Mr O. Agneessens.*
RIKA, dochter van Grijpelaer	*Mej. Cl. Steppe.*
JAAK, zoon van Van Tichel	*Mr Albert Van Eeckhoudt.*
GRIET, tweede vrouw van Van Tichel	*Mej. Alice Van Eeckhoudt.*
KOBEN, haar zoon	*Mr G. De Schrijver.*
NOTARIS	*Mr J. Debbaut.*
EERSTE BOER	*Mr P. Van Eeckhoudt.*
TWEEDE BOER	*Mr E. De Schrijver.*
DERDE BOER	*Mr R. Eeckhoudt.*
EENE BOERIN	*Mej. M. Van Houtem.*
KOOR.	

PRIJZEN DER PLAATSEN :

EERSTE RANG 3 FR. — TWEEDE RANG 2 FR:

HET BESTUUR :

Gustaaf Eeckhout, Oscar Agneessens, Jan Bayens en Florent Van Audenaerde.

Gezien en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen :

P.-J. Van Isterdael ; J.-B. De Boitselier en Fr. Vander Speeten.

N. B. Kaarten zijn op voorhand te verkrijgen in het lokaal en bij de spelers.
Dringend verzoek niet te rooken in de zaal

Eerste rang : 3 fr. Tweede rang : 2 fr.

We kunnen even vergelijken met de prijzen van de plaatsen in de Katholieke zaal in 1929 : eerste rang : 5 fr. ; tweede rang : 4 fr. en derde rang : 3 fr.

Hoeveel toneelavonden er precies doorgegaan zijn in de zaal Leo Straetmans is niet te zeggen. Ook konden de "oudgedienden" ons niet verklappen welke toneelstukken er zoal opgevoerd werden. Alleen spreken vele nog met veel lof over de opvoering van "Zusje".

Nadat de zaal van L. Straetmans afgebroken was, trad de groep verder op in de zaal "In de kroon" bij Achilles Van der Speeten.
In vorige bijdrage kon u lezen in welke omstandigheden in deze "geïmproviseerde" zaal toneel gespeeld werd.
Nog even aan toevoegen dat Ernest Wittenberg van Denderleeuw de toneelgroep leidde en zelfs de liederen aanleerde die tussen de bedrijven gezongen werden.
Vele zegspersonen deelden ons verder mee dat de toneelavonden steeds een enorme bijval kenden.

- Kindertoneelgroep van het Davidsfonds.

Dat het Davidsfonds-Okegem in de dertiger jaren ook een belangrijke rol gespeeld heeft in het toneelleven te Okegem is u reeds in voorgaande bladzijden duidelijk gemaakt.
Toch moeten we iemand vermelden die de motor was van die groep nl. Henri Broeckaert.
Als we bedenken dat hij actief speler was bij "Door eigen kracht" en dan ook nog de bezielende leider van de kindertoneelgroep, dan moeten we besluiten dat hij heel wat van zijn vrije tijd gespendeerd heeft aan de toneelkunst.
Gelukkig had hij een enorme hulp aan zijn vrouw Anna De Waele, die de costumes voor de toneelspelers zelf maakte.
Verder kon hij rekenen op de medewerking van Mariette Minner, die de liedjes van de kinderoperettes aanleerde en de jonge speelsters begeleidde op de piano, en op een hele groep

mannen en vrouwen.

o
o o

Om de vooroorlogse periode af te sluiten vonden we het passend een korte biografische nota in te lassen van een groot toneelman, Jozef Agneessens.

Jozef Agneessens, geboren te Iddergem 4 augustus 1904.
Hij speelde enkele keren mee met de toneelgroep van de Daensisten "Lust en Vermaak".
Hij volgde de toneelschool te Gent en was er laureaat.
Hij verbleef in Aalst van 1934 tot 1939. Hij stichtte er "Tooneelstudio" die dank zij zijn onverdroten bemoeiingen een grote invloed op de toneelmensen in de streek van Aalst uitoefende.
Hij was ook een actief lid van de Koninklijke Rederijkerskamer "De Catharinisten" te Aalst.
Als declamator ging zijn naam in steeds stijgende lijn, als toneelleider was hij niet minder sympathiek en gekend.
Hij creeerde "Een mandeken fruit" van Albert Baeyens (Teralfene) en regisseerde dit Vlaams-legendarisch toneelspel dat opgevoerd werd te Aalst op 24 augustus 1941, in de openluchtschouwburg.
Jef Agneessens schreef eveneens een reeks gedichten en heel wat toneelstukjes.
Hij overleed te Okegem op 8 juni 1947.

o
o o

- Okegemse en vreemde groepen na Wereldoorlog 2.

Slechts een paar jaar zou het stil blijven op toneelgebied te Okegem. De oorlog, spelbreker van vele culturele activiteiten op een dorp, was zeker geen tijd om een groep jonge mensen samen te brengen.
Maar eens de miserie achter de rug duurde het niet lang of de jeugd wilde de planken op.
De K.A.J.-afdeling heeft na de bevrijding een inspanning geleverd om de dorpsmensen enige ontspanning te bezorgen. Als ik het goed voor heb, kende de toneelgroep van de K.A.J. een groot succes met de opvoering van "Vlammende vleugels" in de Katholieke zaal in 1944.
Spijtig genoeg voor het toneelleven laaiden de politieke passies hoog op na de bevrijding en deden de bestaande groep van de K.A.J. uiteenvallen.
In de Katholieke zaal werden vanaf 1945 nog verscheidene jaren toneelopvoeringen gegeven door een groep jonge mannen, geleid door Emiel De Roeck.
Maar ook trad in de zaal Louis Van Holsbeek (vroeger Vlaams Huis) vanaf 1945 een groep jonge kerels op onder impuls van pastoor Van Vreckem.
Die toneelgroep "Voor outer en heerd" bracht o.a. volgende stukken voor het voetlicht : Schip in nood, Storm over de Bergerhoeve, In rode greep.
Vriesweer, sneeuw en ijs konden de jeugdige amateurtoneelspelers er niet van weerhouden wekenlang te komen repeteren. De verwarming stond op een laag pitje en de spelers zaten rond een kachel van het type "duvel".
Een regisseur kwam er niet bij te pas. In feite was iedere speler regisseur. De rollen werden ingestudeerd en vertolkt op basis van persoonlijke inspiratie en akteertalent. De resultaten waren echter verbluffend. De ene speler speelde zich op zijn medespeler in op basis van zijn eigen "feeling". De uitvoeringen werden telkens bijgewoond door een nokvolle zaal en het publiek was zeer enthousiast.

De toneelavonden van de veertiger jaren hadden iets gemeens met de vooroorlogse : nadat een sterk dramatisch spel opgevoerd was, waarbij heel wat traantjes weggeveegd moesten worden, werd de avond besloten met een boertige klucht.

o
o o

In de vijftiger jaren werden ook "gastgroepen" uitgenodigd, hetzij door de plaatselijke afdeling van het Davidsfonds, hetzij door verenigingen of politieke groeperingen.

- Zo kwam de Haaltertse groep "Toneelpret" op uitnodiging van het toenmalig C.V.P.-bestuur regelmatig een opvoering geven in de zaal L. Van Holsbeek.
  Drama's en kluchten wisselden elkaar af in een zaal waar de accomodatie niet zo bijzonders was : een te kleine toneelruimte voor de acteurs, zogezegde kleedkamers in de kelderruimte, slechte akoestiek, ...
  Een greep uit het repertorium kan u misschien overtuigen van de kwaliteit van de opgevoerde stukken :

  Een grote heer op een klein eiland, De Vreemdeling, De klucht van de brave moordenaar, De Rozenkrans, Leontientje, Het dorp der mirakelen, Bomen sterven staande.

- Ook trad de voorbereidende afdeling van het Sint-Jozefs-college van Aalst driemaal op in de parochiale zaal (de zaal van L. Van Holsbeek was toen afgehuurd door de pastoor). Ze brachten een fijne opvoering van de kinderoperettes van G. Van de Perre : Krullebol, Kapoen en Van twee schamele kinderen.

- Vanaf 1965, komt het Davidsfonds weer op de proppen met haar toneelgroep "De Ockeghemgesellen". Deze groep voerde van 1965 tot 1977 elk jaar een toneelstuk (meestal een blijspel) op.

Over deze groep en haar activiteiten werd reeds uitvoerig gehandeld in voorgaande bladzijden.

o

o o

Achteraf beschouwd is het ongelooflijk hoeveel toneelopvoeringen er gegeven werden in de periode 1944-1977.
Ook moeten wij gewag maken van vele kleine opvoeringen tijdens feestjes van de groeperingen : we denken bijvoorbeeld aan de sketchen opgevoerd door de leden van de K.V.L.V., door de leden van de congregatie, door de A.G.-club bij de Sinterklaasvieringen, ...
Alles wel beschouwd is het duidelijk hoe elke toneelgroep met veel moeilijkheden te kampen heeft gehad : een zaal, het komen en gaan van actrices en acteurs.
Het is ook merkwaardig dat elke toneelgroep zich op zijn eigen manier wist te behelpen en dit met een vastberadenheid eigen aan een liefhebber. Voortploegen, zoals de boer, ook al zou menig beroepsspeler er de brui aangeven. Daar ligt juist de sterkte van een amateursgezelschap : vechten om het behoud van een vereniging waarmee men stilaan vergroeid is.

J. Van der Speeten.

INFORMATIE

1. Kaatsterrein Amusanten in opspraak

Jong als oud weet dat in Okegem de kaatssport bloeit en dat onze gemeente verschillende kaatsverenigingen rijk is. Verenigingen die over geen enkel degelijk kaatsterrein beschikken. Iedereen zal het met ons eens zijn dat de J. Ockegemstraat en zeker onze dorpskom als heel onpraktisch kunnen bestempeld worden en eerder als noodoplossing gelden voor het beoefenen van deze sport.

Onze gemeente is buiten het voetbalterrein geen enkele sportakkomodatie rijk, geen sportschuur, geen terrein die naam waardig enkel ... een leegstaand O.C.M.W.-gebouw. Maar de hoop niet opgegeven !

Sinds een paar maanden hebben de "Amusanten" een kaatsplein aangelegd in de Pennemakerstraat, een geasfalteerd landbouwwegje vanwaar zich een bebost gebied uitstrekt tot in Denderleeuw. Dit gebied, bekend als broedplaats van talrijke vogelsoorten, is opgenomen als natuurgebied op de gewestplannen. Tot misnoegendheid van sommigen werd het kaatsplein in dit gebied opgericht.

Onder de titel : "Stedebouwkundige corruptie is (nog) niet dood" (Mededelingenblad "Leefmilieu Ninove", 4e jaargang, 1982 nr. 4) wil de Werkgroep Leefmilieu voor Groot-Ninove het geknoei aantonen dat met de gewestplannen zou gebeurd zijn om de toelating te kunnen verlenen tot de oprichting van dit kaatsterrein.

De Werkgroep Leefmilieu baseert zich op de volgende feiten :

1. Op 22 januari 1982 weigert Stedebouw-GENT gunstig advies uit te brengen op een aanvraag van de "Amusanten" tot aanleg van een kaatsterrein in het natuurgebied aan de Pennemakersstraat. Volgens het bij K.B. dd. 30.05.78 vastge-

steld gewestplan Aalst-Zottegem is dit natuurgebied. Artikel 13.4.3 van het K.B. van 28.12.72, gewijzigd bij K.B. van 13.12.1978 is er van toepassing.

2. Op 4 maart 1982 is plots mogelijk wat eerder niet mogelijk was. Stedebouw Brussel mengt zich in de zaak en daar blijken de wetten er anders uit te zien dan te Gent. Stedebouw reikt een vergunning uit maar slechts voorlopig. Met een maximum geldigheid van 3 jaar wordt een vergunning verleend strekkende tot : bouwen houten bergruimte - kleedkamers - sanitair - vergaderzaal op kaatsplein.

De Werkgroep Leefmilieu meent dat door politieke tussenkomst deze zaak in orde is gekomen en wijst erop dat door Stedebouw een drievoudige fout werd begaan.

1. Men overtreedt de wet op het natuurgebied.
2. Men wijzigt niet-gemotiveerd een eerder advies.
3. Men volgt niet de voorgeschreven procedure (Brussel mag niet tussenkomen in het tot stand komen van een stedebouwkundig advies te Gent, zie uitspraak Raad van State in Amelinckxzaak te Denderleeuw).

De "Amusanten" hebben inmiddels hun kantine opgetrokken. De parking en het eigenlijke kaatsplein zijn in vaste verharding. Dit voor drie jaar ? Wat gaan de "Amusanten" doen als deze drie jaar verlopen zijn ? Terug politieker onder de arm nemen ?

De Werkgroep Leefmilieu stelt ook een alternatieve oplossing voor. Waarom op de achterliggende gronden van het leegstaand O.C.M.W.-gebouw geen openbaar kaatsplein aanleggen dat ook voor andere sporten en als speelplein kan dienen ? Meteen zou het O.C.M.W.-gebouw een functie krijgen.

De grote schuldige is gans dit dossier is echter het bestuur van Stedebouw waarvoor staatssecretaris Akkermans politiek verantwoordelijk is. Meent de staatssecretaris het werkelijk ernstig met het beschermen van de open ruimte dat hij dan initiatieven neemt om deze onwettelijke bouwvergunning te doen annuleren. Tot

zover de Werkgroep Leefmilieu Groot-Ninove.

Volgt er nu een voorlopige windstilte van 3 jaar of ... ?

De heemkring Okegem volgt deze polemiek.

A. Segers.

2. Wat met het Stadsarchief ?

In de Streekkrant van 28 oketober 1982 lazen we een verslag van de gemeenteraad van 21 oktober 1982 dat onze aandacht trok.

We citeren :

"Dat het Stadsbestuur nauwelijks weet wat aan te vangen met het Stadsarchief was reeds maanden terug gebleken maar kwam nu duidelijk naar boven.
Het stadsbestuur stelde nu voor geen archivaris aan te stellen maar wel een opsteller verantwoordelijk voor het archief. Deze beslissing zou tot gevolg hebben dat dit archief een louter administratieve papieropslagplaats zou worden.
De S.P.-verdedigde bij monde van Jacques Timmermans de bredere functie van een archief : een geheel van socio-culturele documenten uit het rijke verleden van stad en de deelgemeenten.
Een archief dat de kans moet grijpen om een stimulerende factor te zijn in het culturele leven van de stad.
Ook hier kwam de raad niet uit en het punt werd verdaagd tot volgend jaar. Maar de kans zit er dik in dat het heden en het verleden van de stad voor de toekomst zal genegeerd worden. Zou het niet mogelijk zijn een commissie samen te stellen met mensen uit de heemkringen en de culturele sector om de noodzaak en de mogelijkheden van een volwaardig archief te onderzoeken ?"

Het bestuur heeft hierop onmiddellijk gereageerd en richtte volgend schrijven naar het college van burgemeester en schepenen.

HEEMKRING OKEGEM

Okegem, 06.11.1982

Aan het College van Burgemeester en Schepenen van Ninove.

Geachte Heren,

Het bestuur van Heemkring Okegem heeft met verbazing vernomen dat het Stadsbestuur het niet meer nodig acht van een archivaris van het stadsarchief aan te stellen.

Het bestuur van de Heemkring wenst mede in naam van zijn meer dan tweehonderd leden hiertegen een krachtig protest aan te tekenen. Door deze handelswijze zou de historische studie van het Ninoofse verleden (19e en 20ste eeuw) en van zijn elf deelgemeenten volledig onmogelijk worden. We willen er verder ook op wijzen dat het vroegere gemeentebestuur van Okegem het opzoekingswerk in het gemeentearchief steeds aangemoedigd en gesteund heeft. Sinds de overbrenging van het nog resterende archief van Okegem naar Ninove is de Heemkring beroofd van inzage van de plaatselijke bronnen.

Het bestuur van Heemkring Okegem vraagt dan ook met klem dat het Schepencollege zijn standpunt hierover zou herzien en een regeling zou uitwerken waarbij het archief op bepaalde uren consulteerbaar wordt binnen de perken door de wet voorzien.

Het bestuur is ook bereid het Schepencollege advies te geven hoe het archief, op een eenvoudige en degelijke wijze, zonder grote kosten, optimaal zou kunnen functioneren.

Met de meeste hoogachting.

Namens het bestuur.

De Voorzitter

Van der Speeten J.

Aan onze trouwe leden.

1. Lidgeld 1983.

Met dit laatste dubbel nummer melden wij ons terug aan voor de vernieuwing van het abonnement op "Mededelingen".
Het bestuur besliste het lidgeld voor 1983 ongewijzigd te laten. 150 fr. voor de gewone leden en 250 fr. minimum voor de ereleden en beschermleden.
Wel vragen we aan de gewone leden die hun nummers met de post toegestuurd krijgen rekening te willen houden met de hoge posttarieven en stellen daarom een deelname van 20 fr. in de onkosten voor. De leden die niet in Okegem wonen, gelieven hun bijdrage te vereffenen met bijgaand overschrijvingsformulier.
We hoeven U niet meer duidelijk te maken dat de normale werking van onze kring voor een groot deel bepaald wordt door uw ledenbijdrage. Het uitgeven van ons mededelingenblad is slechts mogelijk als we verder een beroep kunnen doen op onze trouwe leden. Dank voor uw steun en medewerking.

2. Uitgave van een reeks prentkaarten van Okegem 1982.

Verleden jaar ontving U van ons een gepentekend oud straatzicht van Okegem als nieuwjaarskaart.
Nu werd door het bestuur beslist met een oude traditie terug aan te knopen nl. het uitgeven van een reeks dorpsgezichten van het huidige Okegem. De bedoeling is deze kaarten te versturen naar kennissen ter gelegenheid van Nieuwjaar of een ander feest of ze te bewaren als herinnering voor later.
De reeks bevat 8 mooie zichten van ons dorp en dit initiatief zal volgend jaar verder worden gezet indien er voldoende belangstelling is.
Dit eerste bundeltje zichtkaarten zal op de Geschenkenbeurs van het Davidsfonds (18-19 december 1982) verkocht worden tegen de prijs van 60 fr. Ze zijn ook te bekomen bij de bestuursleden of door overschrijving van het bedrag op rekening nr. 432.5078501.15 van Van der Speeten Bea, Guldenboom 9, 9400 Ninove-Okegem.